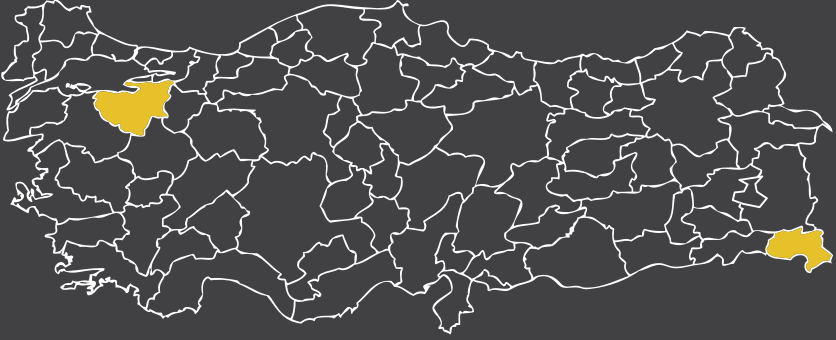

Eşitlik İçin
Şiddeti Frenliyoruz
For Equality
We're Curbing Violence
Ji bo wekheviyê
Em Tundiye Fren Dikin!
من أجل المساواة
نحن نكبح العنف

Final Yayını

Mor Salkım
Kadın Dayanışma Derneği

**HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG**
DERNEĞİ
TÜRKİYE
TEMİSİCİLİĞİ

YUKADER
Yükseköğretim Kadın Derneği

MOR SALKIM KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ 2 FİNAL KİTABI

Ekim 2025

Proje Ekibi:

İclay Polat, Burcu Üzümcüler, Dilek Üzümcüler, Saliha Türksöz Kaplan,
Aybüke Çakırel Şenzek, Melisa Özmert, Nur Üzümcüler, Emin Türker Dolgun

Hazırlayanlar:

İclay Polat

Tasarım:

Emin Türker Dolgun, İclay Polat

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Konak Mahallesi Seçkin Sokak No:23/1
16110 Nilüfer/BURSA
GSM: 0531 0338844 Fax: 0224 4519920
morsalkimdernegi@hotmail.com
morsalkimdernegi@gmail.com
www.morsalkim.org.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	4
1.PROJE ÖYKÜSÜ.....	5
2.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ I.FAZ (BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI	6
3.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ II.FAZ "EDİRNE'DEN VAN'A ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (EDİRNE,MERSİN,VAN,TRABZON) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI.....	7
4.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ III.FAZ "SINIRLARI ÇİZİYORUZ, ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (İĞDIR, GAZİANTEP, MARDİN, BİTLİS, EDİRNE,MERSİN) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI	11
5.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ IV.FAZ "BODRUM'DAN KARS'A ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (BODRUM, DİYARBAKIR, KARS, HAKKARİ, ELAZIĞ, BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI.....	14
6.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ V.FAZ "EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (BATMAN, SİİRT, ŞIRNAK, BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI.....	17
7.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ EĞİTİCİ EĞİTİMİ.....	20
8.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ V.FAZ "EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (HAKKARİ YÜKSEKOVA, BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI.....	26
9.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ 6. FAZ İL DENEYİMLERİ.....	28
9.1. YÜKSEKOVA KADIN DERNEĞİ DENEYİMLERİ.....	31
9.2. MOR SALKIM KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ DENEYİMLERİ.....	36
10.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ YAYGINLAŞIYOR "SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK".....	38
11.SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME	40

ÖNSÖZ

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, 2012 yılından bu yana **kadına yönelik şiddetin önlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin güçlendirilmesi ve kadınların dayanışma yoluyla güçlenmesi** için kararlılıkla mücadele eden bir feminist örgüttür.

Bursa merkezli olarak başlayan bu mücadele, bugün ulusal ölçekte, **7/24 Şiddet Hattı ve Kadın Danışma Merkezleri** aracılığıyla binlerce kadına ulaşan bir dayanışma ağına dönüşmüştür. 2025 Kasım ayı itibarıyla, **25.107 kadın** ve **12.034 çocuk** derneğimizden destek almıştır. Aralarında mülteciler, trans bireyler ve engelli kadınların da bulunduğu farklı toplumsal gruplarla kurulan bu dayanışma, mücadelemizin kapsayıcı niteliğini yansıtmaktadır.

Mor Salkım olarak, şiddetin önlenmesinde **kadınların erişebileceği destek mekanizmalarının** hayati önem taşıdığını vurguluyoruz. Saha çalışmalarımız, kadınların bu mekanizmalara ulaşamadıklarında şiddet döngüsünden çıkmalarının çok daha zorlaştığını göstermektedir. Bu nedenle, hem kadınlara yönelik destek ve bilgilendirme faaliyetlerini hem de erkeklerle yürütülen farkındalık çalışmalarını eş zamanlı olarak sürdürüyoruz.

Bu yaklaşımın somut bir örneği olarak hayata geçen **“Şiddeti Frenliyoruz”** projesi, şiddetle mücadelede yenilikçi bir uygulama modeli ortaya koymuştur. Proje kapsamında taksi şoförlerine verilen **toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetsiz iletişim eğitimleri**, araçlarda dağıtılan bilgilendirici materyaller ve erkeklerle yapılan farkındalık çalışmalarıyla kadınların destek mekanizmalarına erişimi kolaylaştırılmıştır.

Bu çalışma, yalnızca bir proje değil; **şiddetsiz bir yaşamı mümkün kılmak için kolektif sorumluluğun**

bir ifadesidir. Erkekleri bu mücadelede dönüşümün öznesi haline getirmeyi, toplumun her kesiminde farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır.

Ne yazık ki, Türkiye’de kadınlar hâlâ yalnızca cinsiyetlerinden ötürü yaşamlarını kaybetmektedir. **2024 yılında en az 394 kadın**, 2025 yılı Kasım ayı itibarıyla ise **en az 379 kadın** öldürülmüştür. Bu kayıplar, şiddetle mücadelede bilgilendirme, dayanışma ve dönüştürücü eğitim çalışmalarının aciliyetini bir kez daha göstermektedir.

“Şiddeti Frenliyoruz” kitabı, bugüne kadar yürüttüğümüz çalışmaların bir belleği, aynı zamanda şiddetsiz bir geleceğe olan inancımızın bir ifadesidir.

“Şiddeti Frenliyoruz” modeli, erkeklerle feminist farkındalık çalışmasını, kadına yönelik şiddetle mücadelede dönüştürücü bir stratejiye dönüştürmüştür. Bu yönüyle proje, feminist metodoloji açısından hem kuramsal hem pratik katkı sunmaktadır.

Bu kitabın, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yolunda yürütülen mücadeleye katkı sunmasını diliyoruz.

Birlikte, dayanışmayla, adil ve eşit bir toplum için çalışmaya devam edeceğiz

Şiddete dur demek için hep birlikte “Şiddeti Frenliyoruz”

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Proje Ekibi

1.PROJE ÖYKÜSÜ

Kadın hakları ve insan hakları alanında uzun yıllardır sürdürdüğüm sivil toplum çalışmalarında, özellikle kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetle mücadelede Bursa'da sürdürülebilir bir kadın örgütlenmesinin eksikliğini fark ettik. Bu eksiklik, 2012 yılında bir grup feminist kadın aktivistle bir araya gelerek **Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği**'ni kurmamızla giderilmeye başlandı.

Derneğimiz; kadınların şiddet ortamından uzaklaşabilecekleri, destek alabilecekleri, yargılanmadan, güven içinde ve eşitlikçi bir yaklaşımla dinlenebilecekleri bir dayanışma alanı olmayı hedefledi. Bugün hâlâ bu ilkeyle, hem bireysel hem kolektif dayanışmayı büyütüyoruz.

Hukuki ve psikolojik destek mekanizmalarımızın yanı sıra, 7/24 hizmet veren şiddet hattımızla sahada; **toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılık karşıtlığı ve şiddetsiz yaşam** için mücadele ediyoruz.

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi de işte bu mücadelenin sahadaki ihtiyaçlardan doğan güçlü bir parçası olarak hayata geçti.

Proje fikri, bir taksi şoförü arkadaşımızın anlattığı gerçek bir olaydan ilham aldı. Bursa'da mahalledeki taksi durağındaki şoförlerle sık sık sohbet ederim. Kadın çalışmaları üzerine anlattıklarımı dikkatle dinler, bazen de kendi tanıklıklarını paylaşırlar. Bir gün, gece yarısı şiddet mağduru bir kadını aracına alan bir şoför, yaşadığı çaresizliği dile getirdi. Kadın, ev kıyafetleriyle ve terlikleriyle apar topar kaçmıştı; nereye gideceğini bilmeden... Şoför, "**Dilek abla, bize ne yapmamız gerektiğini anlatın. Kadınlar için ne yapabiliriz? Şiddeti birlikte nasıl önleriz?**" dediğinde, projenin ilk tohumları atılmış oldu.

Dernekteki feminist aktivist arkadaşlarımızla bir araya geldik ve bu sorunun arkasındaki toplumsal ihtiyacı tartıştık. Kadınların şiddetle mücadele mekanizmalarına erişimini kolaylaştırmak kadar, erkeklerin de bu mücadelenin sorumluluğunu paylaşması gerektiğini konuştuk. Bu yaklaşımla "**Şiddeti Frenliyoruz**" projesini tasarladık.

Projemiz, **Heinrich Böll Stiftung Türkiye Temsilciliği** desteğiyle hayata geçirildi. Dünyada daha önce benzeri olmayan bir model sundu: hem kadınların destek mekanizmalarına erişimini güçlendiren hem de erkeklerle farkındalık çalışmaları yürüten çok yönlü bir eşitlik projesi.

Bursa'da hedeflediğimizden çok daha fazla taksi durağı ve şoförle bir araya geldik. Kısa sürede, bu yerel girişim ulusal bir harekete dönüştü. **Edirne'den Van'a, Bodrum'dan Kars'a** kadar birçok şehir, kendi yerel örgütleriyle "**Şiddeti Frenliyoruz**" projesini uygulamaya başladı. Ardından "**Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz 2**" projesiyle iki ilde sürdürülebilirlik sağladık.

Bu süreçte, proje fikrinin doğmasına vesile olan tüm taksi şoförlerine; işbirliği ve dayanışmalarıyla yanımızda olan **Şoförler ve Otomobilciler Odası** temsilcilerine teşekkür ederiz. En çok da, her adımda dayanışmayı büyüten, bilgisiyle ve emeğiyle yanımda olan kadın aktivist dostlarımıza minnettarız.

Türkiye'nin her köşesine ulaşmayı, her bireye **şiddetsiz, eşitlikçi bir dünya** için ilham vermeyi hedefliyoruz.

"Şiddeti Frenliyoruz" diyerek, adım adım, yan yana, dayanışmayla ilerliyoruz.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Dilek ÜZÜMCÜLER

2.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ 1.FAZ (BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI

TÜRKİYE'DE İLK KEZ UYGULANAN BİR MODE "ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" PROJESİ

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından, Bursa Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası iş birliği ve Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği'nin hibe desteğiyle hayata geçirilen "Şiddeti Frenliyoruz" projesi, Mart 2020'de uygulamaya konuldu.

Proje, Mor Salkım'ın 7/24 Şiddet Hattı ve Kadın Danışma Merkezi'ne başvuran kadınlarla yapılan görüşmelerde ortaya çıkan somut bir ihtiyaca dayanıyordu:

Birçok kadın, şiddet ortamından kaçarken gece vakti taksiye biniyor; ancak taksi şoförleri bu durumda nasıl davranmaları gerektiğini bilemiyordu. Kadınların güvenliğini sağlamak ve erkeklerin bu süreçte nasıl destek olabileceğini göstermek için "Şiddeti Frenliyoruz" projesi tasarlandı.

Bu proje, Türkiye'de ilk kez erkeklerin —özellikle taksi şoförlerinin— kadınlara yönelik şiddetle mücadelede aktif bir farkındalık sürecine dahil edilmesini sağlayan yenilikçi bir model olma özelliğini taşıyor.

Projenin Amacı ve Kapsamı

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi şu hedeflerle yola çıktı:

- Kadınların şiddetle mücadele mekanizmalarına erişimini kolaylaştırmak,
- Erkeklerle yönelik farkındalık çalışmaları yürütmek,
- Toplumda toplumsal cinsiyet eşitliği bilincini yaygınlaştırmak.

Bursa Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası ile imzalanan protokol kapsamında, şiddetle mücadeleye dair bir manifesto hazırlandı ve kamuoyuyla paylaşıldı. Böylece proje, yerel dayanışma ve kurumsal sorumluluğun bir arada yürütüldüğü güçlü bir ortaklık modeli ortaya koydu.

Proje Süreci ve Faaliyetler

1. Eğitim Çalışmaları:

- Bursa Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası yönetim kurulu üyelerine, toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılık ve şiddetle mücadele mekanizmaları üzerine eğitimler verildi.
- Taksi şoförlerine yönelik seminerler düzenlendi; şiddet hattı broşürleri, sticker'lar ve yasal süreçleri anlatan bilgilendirici kitapçıklar dağıtıldı.

2. Yerel Yayılım:

- Bursa'nın Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer ve Mudanya ilçelerinde toplam 34 taksi durağı ziyaret edildi.
- 1.390 şoför ve 509 taksi aracına doğrudan ulaşıldı.
- Tüm araçlara "Şiddeti Frenliyoruz" sticker'ları yapıştırıldı, duraklara manifestolar asıldı.

3. Anketler ve Geri Bildirimler:

-Eğitimlerin ardından yapılan anketlerde, katılımcıların %99,5'i projenin faydalı olduğunu, %100'ü ise yaygınlaştırılması gerektiğini belirtti.

-Bu veriler, erkeklerin şiddetle mücadele konusundaki dönüşüme açık olduklarını ve doğru bilgiyle harekete geçebildiklerini gösterdi.

4. Farkındalık Çalışmaları:

-Projenin final aşamasında, şiddetle mücadeleye dair farkındalık yaratmak amacıyla kısa bir film çekildi.

-Film, kamuoyuyla paylaşılmış ve Türkiye genelinde geniş yankı uyandırmıştır.

Filme : "<https://www.youtube.com/watch?v=la9xrPULxW8&t=22s>" linkinden ulaşabilirsiniz

Kapanış Toplantısı

Projenin kapanış toplantısı, Bursa'daki Almira Otel'de gerçekleştirildi. Toplantıya kamu kurum temsilcileri, yerel yönetim yetkilileri ve sivil toplum örgütleri katıldı. Etkinlikte proje sonuçları paylaşıldı, kısa film gösterimi yapıldı ve projeye emeği geçen tüm kişi ve kurumlara teşekkür edildi.

Projenin Etkisi ve Geleceği

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi, kısa sürede Türkiye genelinde örnek bir uygulama haline geldi. Birçok şehirden, projenin kendi illerinde de uygulanması

yönünde talepler geldi.

Bu ilgi üzerine,

-II. Faz'da dört şehirde,

-III. Faz'da ise altı şehirde çalışmalar başlatıldı.

Projenin çıktıları, el kitabı formatında derlenerek paylaşılmış; bu modelin başka kentlerde uygulanabilmesi için yaygınlaştırma çalışmaları yapılmıştır.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği olarak, bu projenin sürdürülebilirliğini sağlamak ve Türkiye genelinde şiddetsiz yaşamı mümkün kılacak mekanizmaları yaygınlaştırmak için kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz.

3. ŞİDDETİ FRENLİYORUZ II. FAZ "EDİRNE'DEN VAN'A ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (EDİRNE, MERSİN, VAN, TRABZON) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI

"ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" PROJESİ: İKİNCİ FAZ VE YEREL ORTAKLIKLAR

Yerelden Ulusala: Bir Feminist Dayanışma Modeli

"Şiddeti Frenliyoruz" projesinin ilk fazında Bursa'da elde edilen güçlü deneyim, kısa sürede Türkiye'nin dört bir yanından kadın örgütlerinin ilgisini çekti.

Edirne'den Van'a, Trabzon'dan Mersin'e kadar farklı coğrafyalarda bulunan kadın örgütleri, bu modeli kendi illerinde uygulamak ve yaygınlaştırmak üzere

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği ile iletişime geçti.

Bu talep, projenin sürdürülebilirliğini ve yerel işbirlikleriyle büyüyen bir feminist dayanışma ağının mümkün olduğunu gösterdi. Böylece “Şiddeti Frenliyoruz” projesinin ikinci fazı, 2021 yılında başlatıldı.

İşbirliği ve Hazırlık Süreci

İkinci fazın yerel ortakları olarak şu kadın örgütleri belirlendi:

- Edirne Kadın Merkezi Dayanışma Derneği (EKAMEDER)
- Van Star Kadın Derneği
- Trabzon Kadın Yaşam Merkezi Derneği ve Türk Anneler Derneği Trabzon Şubesi
- Mersin Mimoza Kadın Derneği

Bu örgütler, illerindeki Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile görüşmeler gerçekleştirerek yerel fizibilite raporlarını hazırladı ve Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği ile paylaştı. Sonrasında, şiddetle mücadelede ortak bir duruşu simgeleyen işbirliği protokolleri imzalandı.

Bu süreç, kadın örgütleriyle yerel meslek örgütlerinin ilk kez aynı masada, eşitlik ekseninde buluştuğu bir örnek oluşturdu.

Projenin İkinci Fazında Amaçlananlar

Projenin ikinci fazı, ilk fazdaki hedefleri güçlendirerek ve yerel ihtiyaçlara göre uyarlayarak aşağıdaki beş temel bileşen etrafında şekillendi:

1. Taksi Şoförlerine Eğitim Verilmesi:

- Ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında farkındalık kazandırmak.

Şiddeti Frenliyoruz Sınırları Çiziyoruz!

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, Edirne Kadın Merkezi Dayanışma Derneği ve Edirne Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası, **Şiddeti Frenliyoruz, Sınırları Çiziyoruz!** projesi ile kadına yönelik şiddete sıfır tolerans diyor.

- Kadına yönelik şiddet insan hakları ihlalidir.
- Kadına ve çocuğa karşı her türlü şiddet uygulamak, şiddet uygulayana seyirci kalmak suçtur.
- Şiddet, kadının değil tüm toplumun sorunudur.
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin önündeki en büyük engeldir.

Bu sebeple, bu proje ile,

- Ayrımcılıkla mücadele etmeyi,
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlamayı,
- Cinsiyet temelli şiddete karşı koymayı,
- Şiddetsiz iletişim kurmayı,
- Kadın ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal mekanizmalara erişilmesine yardım etmeyi,

Taahhüt ediyoruz.

BİRLİKTE ŞİDDETİ FRENLİYORUZ!

Bilek Üzümçüler
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Edirne

Sahide Ağaoğlu
Edirne Kadın Merkezi Dayanışma Derneği
Edirne

Ali Şahin
Edirne Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası
Edirne

8 Mart 2022

-Şiddet mağduru bir kadının taksiye binmesi durumunda yasal yönlendirme ve destek mekanizmaları hakkında bilgilendirme yapmak.

2. Yerel İşbirliklerinin Güçlendirilmesi:

- Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirliği protokollerinin imzalanması.
- “Şiddeti Frenliyoruz Manifestosu”nun her ilde kabul edilmesi ve taksi duraklarına yerleştirilmesi.

3. Farkındalık Çalışmaları:

- Taksilere 5 dilde (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe, Bulgarca) hazırlanan broşür ve kitapçıkların yerleştirilmesi.
- 7/24 şiddet hattı bilgilerinin tüm araçlarda görünür hale getirilmesi.

4. Kadınların Güçlendirilmesi:

- Kadınların yerelde başvurabilecekleri mekanizmalar hakkında bilgilendirilmesi.
- Şiddet durumunda destek hatlarına ve kurumlara erişimlerinin kolaylaştırılması.

5. Erkeklerle Yönelik Farkındalık Çalışmaları:

- Taksi şoförleri ve yerel paydaşların, kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda sorumluluk alması için eğitim ve bilgilendirme yapılması.

Edirne'den Van'a: Yerel Farkındalık ve Dayanışma

İkinci fazın en çarpıcı yönlerinden biri, kadın örgütleri ile meslek odalarının eşitlik temelinde kurduğu yerel ortaklık oldu.

- Edirne, Trabzon, Mersin ve Van Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları; 8 Mart Dünya Kadınlar Günü haftasında kadın örgütleriyle bir araya gelerek işbirliği protokollerini imzaladı.
- “Şiddeti Frenliyoruz Manifestosu” her ilde kamuoyuna açık biçimde paylaşıldı ve duraklara yerleştirildi.
- Yerel medya aracılığıyla yapılan farkındalık kampanyaları, projenin görünürlüğünü artırarak toplumsal farkındalık zincirini genişletti.

Bu adımlar, hem kadınların hem erkeklerin katılımıyla şiddetsiz bir yaşam kültürünün yerelden inşa edilmesine katkı sundu.

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ II. FAZ EDİRNE'DEN VAN'A PROJE ÇIKTISI

İlk fazda ulaşılan 34 taksi durağı, 18 manifesto noktası ve 1.390 şoförün yanı sıra;

ikinci fazda, dört ilde 31 durak ve 420 taksi şoförüne daha ulaşıldı.

Böylece projenin toplam etkisi:

-65 taksi durağı

- 1.810 taksi şoförü

olarak Türkiye geneline yayıldı.

Bu genişleme, “Şiddeti Frenliyoruz” modelinin yerel uyarlanabilirliğini ve kadın örgütlerinin birlikte dönüştürme gücünü açık biçimde ortaya koydu.

İKİNCİ FAZDA ULAŞILAN ÇIKTILAR

EDİRNE	9	DURAK	125	ŞOFÖR
MERSİN	12	DURAK	150	ŞOFÖR
VAN	5	DURAK	50	ŞOFÖR
TRABZON	5	DURAK	95	ŞOFÖR
TOPLAM	31	DURAK	420	ŞOFÖR

Geri Bildirimler:

- Taksi Şoförleri:

Eğitilmeye katılan şoförler, proje sayesinde kadınların yaşadığı şiddet biçimleri ve destek mekanizmaları hakkında farkındalık kazandıklarını belirtti.

Birçok şoför, öğrendiklerini hem aile çevrelerinde hem de iş yaşamlarında paylaşacaklarını ifade etti.

Tüm katılımcılar, projenin Türkiye genelinde yaygınlaşması gerektiğini vurguladı.

- Kadın Örgütleri:

Kadın örgütleri, yerel düzeyde elde edilen sonuçların sürdürülebilir bir etki yarattığını ve dayanışma ağlarının güçlendiğini paylaştı.

Kadın Örgütlerinden Gelen Öneriler Edirne Kadın Merkezi Dayanışma Derneği (EKAMEDER):

- Pandemi sonrası geniş katılımlı eğitimlerin düzenlenmesi.
- Toplu taşıma şoförlerini kapsayacak çalışmaların planlanması.
- Proje materyallerinin billboard ve dijital ekranlarda paylaşılması önerilmiştir.

Mersin Mimoza Kadın Derneği:

- Sürdürülebilirliğin sağlanması durumunda dolmuş şoförleriyle çalışma yapılması.

Medya işbirliklerinin güçlendirilmesi ve projenin daha görünür hale getirilmesi önerilmiştir.

Van Star Kadın Derneği:

- Projenin Türkiye genelinde uygulanması gerektiği vurgulanmıştır.
- Van'da yerel medya ve sosyal medya hesaplarıyla sürekli destek sunulacağı ifade edilmiştir.

Trabzon Kadın Yaşam Merkezi Derneği ve Türk Anneler Derneği Trabzon Şubesi:

-Baro Kadın Hakları Komisyonu ve yerel STÖ'lerle ortak eğitimler düzenlenmesi,

-Eğitimlerin ardından alan ziyaretlerinin yapılması önerilmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME: FEMİNİST BİR DÖNÜŞÜM DENEYİMİ

Medya ve Toplumsal Etki:

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi, yerel ve ulusal basında geniş yankı uyandırdı.

Erkeklerin cinsiyet temelli şiddet konusundaki farkındalığı artarken, kadınların güvenli ulaşım hakkına dair toplumsal bir bilinç gelişti.

Sürdürülebilirlik ve Yaygınlaşma:

Proje ortaklarının ve katılımcıların geri bildirimleri, bu modelin Türkiye genelinde uygulanabilir olduğunu gösterdi.

Kadın örgütleri, illerinde projenin devamı için gönüllü olarak destek sunacaklarını açıkladı.

GELECEK HEDEFLER:

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği olarak, Edirne'den Van'a, Türkiye'nin dört bir yanında "Şiddeti Frenliyoruz" demeye devam edeceğiz. Amacımız;

Şiddetle mücadelede farkındalığı artırmak,

Toplumsal cinsiyet eşitliğini yaygınlaştırmak,

Her bireyin bu mücadelede aktif bir özne haline gelmesini sağlamaktır.

Birlikte, dayanışmayla, "Şiddeti Frenliyoruz."

4. ŞİDDETİ FRENLİYORUZ III. FAZ "SINIRLARI ÇİZİYORUZ, ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (İĞDIR, GAZİANTEP, MARDİN, BİTLİS, EDİRNE, MERSİN) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ III. FAZI: SINIRLARI ÇİZİYORUZ

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından başlatılan "Şiddeti Frenliyoruz" Projesi, üçüncü fazında genişleyen işbirlikleri ve kapsamıyla sürdürülmüştür. Önceki fazlarda elde edilen başarıların sürdürülebilirliği sağlanarak, kadın örgütleri ve yerel paydaşlarla etkili toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında, KAMER Vakfı il temsilcilikleri ve kadın örgütleri ile tanıtım ve koordinasyon toplantıları yapılmış, gelen talepler doğrultusunda üçüncü fazda işbirliği yapılacak iller belirlenmiştir:

- Edirne Kadın Merkezi Dayanışma Derneği (EKAMER)

- Mersin Mimoza Kadın Derneği

- KAMER Vakfı Gaziantep Şubesi

- KAMER Vakfı Kızıltepe Temsilciliği

- KAMER Vakfı Iğdır Temsilciliği

- KAMER Vakfı Bitlis Temsilciliği

PROJE AMAÇLARI

Proje, önceki fazlarla aynı doğrultuda, taksi şoförlerine yönelik bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları yürütmeyi sürdürmüştür.

Ana hedefler şu şekilde belirlenmiştir:

- Ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği ve cinsiyet temelli şiddet konularında farkındalık oluşturmak.

- Kadına ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal süreçler ve mekanizmalar hakkında bilgilendirme yapmak.

- Şiddete maruz kalan bir kadının taksi kullandığı durumda, şoförlerin kadını yönlendirebileceği kurumlara dair bilgi sahibi olmasını sağlamak.

- İllerin Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirlikleri geliştirilerek 'Şiddeti Frenliyoruz' manifestosunu hayata geçirmek.

- Sivil toplum örgütlerinden eğitici ekipler oluşturmak ve taksi duraklarında farkındalık materyallerine yer vermek.

- 5 dilde (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe, Bulgarca) hazırlanan broşür ve kitapçıklarla farkındalığı artırmak.

- Araçlarda bulunan materyaller aracılığıyla 7/24 şiddet hattını yaygınlaştırmak.

- Yerelde kadınların şiddet durumunda ulaşabilecekleri mekanizmalara dair bilgilendirilerek güçlenmelerini sağlamak.

- Erkeklerin, kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarına dair bilgilendirilmesini sağlamak.

ÜÇÜNCÜ FAZ ÇALIŞMALARI

İşbirlikleri ve Toplantılar:

Proje kapsamında Edirne, Gaziantep, Mersin-Tarsus, Mardin, Iğdır ve Bitlis illerinde, sivil toplum örgütleri ile Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları arasında ilk görüşmeler tamamlanmış ve fizibilite çalışmaları yapılmıştır.

Yerel işbirlikleri ile protokol hazırlıkları gerçekleştirilmiş, proje partnerleri belirlenmiştir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Haftası Çalışmaları:

8 Mart etkinlikleri çerçevesinde, her ildeki Şoförler Odaları ile imzalanan protokoller ve "Şiddeti Frenliyoruz Manifestoları" yerel düzeyde farkındalık yaratmış, toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde dikkat çekici adımlar atılmıştır.

GENEL DEĞERLENDİRME VE ÇIKTILAR

Farkındalık ve Etki:

Projenin üçüncü fazına katılan taksi şoförleri, eğitimler sonrasında edindikleri bilgilerin hem iş yaşamalarında hem de günlük hayatlarında önemli katkılar sağladığını belirtmiştir. Kadın örgütlerinden ve şoförlerden gelen geri bildirimler, projenin etkisini ve sürdürülebilirliğini güçlendirmiştir.

Şiddeti Frenliyoruz Sınırları Çiziyoruz!

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, KAMER Vakfı Bitlis Temsilciliği ve Bitlis Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası, **Şiddeti Frenliyoruz Sınırları Çiziyoruz!** projesi ile kadına yönelik şiddete sıfır tolerans diyor.

- Kadına yönelik şiddet insan hakları ihlalidir.
- Kadına ve çocuğa karşı her türlü şiddet uygulamak, şiddet uygulayana seyirci kalmak suçtur.
- Şiddet, kadının değil tüm toplumun sorunudur.
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin önündeki en büyük engeldir.

Bu sebeple, bu proje ile,

- Ayrımcılıkla mücadele etmeyi,
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlamayı,
- Cinsiyet temelli şiddete karşı koymayı,
- Şiddetsiz iletişim kurmayı,
- Kadın ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal mekanizmalara erişilmesine yardımcı olmayı,

Taahhüt ediyoruz.

BİRLİKTE ŞİDDETİ FRENLİYORUZ!

Bilek Üzmümler
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Başkanı

Mehmet Çiçek
KAMER Vakfı Bitlis
Temsilcisi

Fahrettin Erbuğ
Bitlis Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası
Başkanı

8 Mart 2022

Medya ve Toplumsal Destek:

Proje, yerel basın ve halk nezdinde büyük ilgi görmüş; özellikle erkeklerin cinsiyet temelli şiddet ve mücadele mekanizmalarına dair farkındalık kazanmalarında etkili olmuştur.

GELECEK HEDEFLER

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği olarak, "Şiddeti Frenliyoruz" Projesi'nin Türkiye genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Kadın örgütleri, yerel yönetimler ve şoför odaları ile işbirlikleri güçlendirilerek projenin dördüncü fazı planlanacaktır.

Birlikte "Şiddeti Frenliyoruz" ve sınırları çiziyoruz.

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ III. FAZ: SINIRLARI ÇİZİYORUZ PROJE ÇIKTISI

1. Üç Fazın Genel Sonuçları

Toplam: 128 taksi durağı ve 2.378 şoföre ulaşılmıştır.

Katılımcıların büyük çoğunluğu eğitimin faydalı olduğunu, öğrendiklerini paylaşacaklarını belirtmiş; proje kapsamının minibüs ve dolmuş şoförlerini de içerecek şekilde genişletilmesi önerilmiştir.

2. Yerel Ortakların Geri Bildirimleri

Edirne Kadın Merkezi Dayanışma Derneği:

- Eğitimin toplu taşıma şoförlerine de verilmesi önerildi.
- Billboard ve açık hava iletişimiyle farkındalığın artırılması planlandı.
- Geniş katımlı seminerlerle projenin sürdürülmesi hedefleniyor.

Mersin Mimoza Kadın Derneği:

- Minibüs şoförlerine yönelik eğitimlerin etkili olacağı belirtildi.
- Sosyal medya ve basın görünürlüğünün artırılması önerildi.
- İki fazın tamamlandığı Mersin'de çalışmalar verimli bulunmuştur.

KAMER Vakfı Gaziantep Şubesi:

- Durak başkanlarına eğitim verilmesi önerildi.
- Dolmuş ve otobüs şoförlerinin kapsama alınması gerektiği vurgulandı.
- Billboard ve basın çalışmalarıyla görünürlük artırılmalıdır.

I. FAZ (BURSA)

34 TAKSİ DURAĞI materyallerle desteklendi
18 "Şiddeti Frenliyoruz" manifestosu yer aldı
1.3905 09 TAKSİ ARACINA ULAŞILDI

II. FAZ (EDİRNE'DEN VAN'A)

31 TAKSİ DURAĞI **420** ŞOFÖRE ULAŞILDI
EDİRNE : 31 TAKSİ DURAĞI **125** ŞOFÖR
MERSİN : 12 TAKSİ DURAĞI **150** ŞOFÖR
VAN : 5 TAKSİ DURAĞI **50** ŞOFÖR
TRABZON: 5 TAKSİ DURAĞI **95** ŞOFÖR

III. FAZ (SINIRLARI ÇİZİYORUZ)

63 TAKSİ DURAĞI **568** ŞOFÖRE ULAŞILDI
EDİRNE : 11 TAKSİ DURAĞI **86** ŞOFÖR
MERSİN : 11 TAKSİ DURAĞI **72** ŞOFÖR
GAZİANTEP: 5 TAKSİ DURAĞI **90** ŞOFÖR
BİTLİS : 8 TAKSİ DURAĞI **115** ŞOFÖR
İĞDIR : 18 TAKSİ DURAĞI **134** ŞOFÖR
MARDİN : 10 TAKSİ DURAĞI **71** ŞOFÖR

KAMER Vakfı Bitlis Temsilciliği:

- Düzenli hatırlatmalarla sürdürülebilirlik güçlendirilmelidir.
- Sticker ve materyallerin farklı araç türlerinde de yer alması önerildi.
- Sosyal medya ve kamu spotu ile yaygınlaştırma yapılmalıdır.

KAMER Vakfı Iğdır Temsilciliği:

- Kırsal bölgelerde çalışmalar sürdürülmelidir.
- Taksilerde 7/24 Şiddet Hattı'nın görünürlüğü artırılmalıdır.
- Tuzluca, Aralık ve Karakoyun ilçelerinde proje sürdürülebilir hale getirilmelidir.

KAMER Vakfı Kızıltepe Temsilciliği (Mardin):

- Eğitim almayan duraklara erişim sağlanmalıdır.
- Proje minibüs şoförlerini de kapsamalıdır.
- Yerel basınla daha güçlü işbirlikleri kurulmalıdır.

Projenin Genel Etkisi ve Geri Bildirimler

1. Farkındalık arttı: Şoförler şiddetle mücadele mekanizmalarına dair bilgi sahibi oldular.
2. Yerel işbirlikleri güçlendi: Kadın örgütleri ve şoför odaları projeyi yaygınlaştırma konusunda istekli oldu.
3. Medya görünürlüğü sağlandı: Yerel basın desteğiyle proje farkındalığı geniş kitlelere ulaştı.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Projenin sürdürülebilirliği açısından, çalışmaların Türkiye genelinde yaygınlaştırılması önemlidir. Ayrıca minibüs ve otobüs şoförlerine yönelik uygulamaların

eklenmesi önerilmektedir.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, şiddetle mücadelede yeni işbirlikleri ve genişleyen hedeflerle projenin bir sonraki fazına hazırlanmaktadır.

Emeği geçen tüm dernekler, taksi durakları, şoför odaları ve duyarlı bireylere teşekkür ederiz.

Emeği geçen tüm dernekler, taksi durakları, şoför odaları ve duyarlı bireylere teşekkür ederiz.

5. ŞİDDETİ FRENLİYORUZ IV.FAZ "BODRUM'DAN KARS'A ŞİDDETİ FRENLİYORUZ" (BODRUM, DİYARBAKIR, KARS, HAKKARİ, ELAZIĞ, BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ: SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE 4. FAZ

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından yürütülen "Şiddeti Frenliyoruz" Projesi, dördüncü fazında sürdürülebilirlik hedefiyle kapsamını genişletmiştir. Önceki fazlarda elde edilen deneyim ve başarıların üzerine inşa edilerek, yeni illerde kadın örgütleri, KAMER Vakfı temsilcilikleri ve yerel paydaşlarla güçlü bir işbirliği ağı kurulmuştur.

Bu fazda Bodrum Kadın Dayanışma Derneği, 29 Ekim Kadınları Derneği, KAMER Vakfı Diyarbakır Şubesi, KA-

MER Vakfı Hakkari, Kars ve Elazığ Temsilcilikleri proje partneri olarak yer almıştır.

Yereldeki Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile yapılan görüşmelerin ardından fizibilite çalışmaları tamamlanmış, iller bazında protokol hazırlıkları gerçekleştirilmiştir.

Proje Amaçları

Proje, önceki fazların amaçlarıyla uyumlu biçimde, taksi şoförlerine yönelik farkındalık ve bilgilendirme çalışmalarına odaklanmıştır. 4. fazda şu hedefler gözetilmiştir:

- Ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği ve cinsiyet temelli şiddet konularında farkındalık oluşturmak,
- Kadına ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal süreçler ve destek mekanizmaları hakkında bilgi vermek,
- Şiddete maruz kalan bir kadının taksiye binmesi durumunda, şoförlerin yönlendirebileceği kurumlara dair farkındalık kazandırmak,
- Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirliği yaparak "Şiddeti Frenliyoruz Manifestosu"nu uygulamaya almak,
- Kadın örgütlerinden eğitici ekipler oluşturmak ve belirlenen taksi duraklarında bilgilendirici materyalleri görünür kılmak,

-Araçlarda dört dilde (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe) hazırlanmış broşür ve kitapçıkları bulundurmak,

-7/24 şiddet hattı bilgisini içeren materyaller aracılığıyla farkındalığı artırmak,

-Kadınların yerelde destek mekanizmalarına erişimini kolaylaştırmak ve erkeklerin şiddetle mücadelede aktif rol almasını teşvik etmek.

Bodrum'dan Kars'a "Şiddeti Frenliyoruz"

Projenin dördüncü fazı Bodrum, Diyarbakır, Hakkari, Elazığ, Kars ve Bursa-Yenişehir illerinde uygulanmıştır.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü haftasında, her ildeki Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile sivil toplum örgütleri protokollerini imzalayarak "Şiddeti Frenliyoruz Manifestosu"nu kamuoyuna duyurmuştur.

Bu kapsamda, yerel işbirlikleri güçlenmiş, kadınların ve erkeklerin şiddetle mücadeledeki rollerine dair farkındalık artmıştır.

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi, kadın ve çocukların güvenliğini destekleyen, toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendiren ve yerel düzeyde dayanışma ağlarını büyüten bir çalışma olarak öne çıkmıştır.

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ: GENEL ÇIKTILAR

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin öncülüğünde yürütülen "Şiddeti Frenliyoruz" projesi, Türkiye genelinde taksi şoförlerine yönelik farkındalık eğitimleriyle kadına yönelik şiddetle mücadelede yenilikçi bir model oluşturmuştur.

Proje, dört faz boyunca ülkenin farklı bölgelerinde uygulanarak geniş bir etki alanına ulaşmıştır.

Genel Etki

Proje, dört fazda toplamda 187 taksi durağı ve 2.858 şoföre ulaşmıştır.

Katılımcıların büyük çoğunluğu, eğitimlerin hem kişisel hem de mesleki yaşamlarında farkındalık yarattığını belirtmiştir.

Geri Bildirim ve Yaygınlaştırma

-Sivil toplum örgütleri ve şoförler, projenin minibus ve toplu taşıma şoförlerine de genişletilmesini önermiştir.

-Yerel medyada görünürlük artmış, kamuoyunda güçlü bir destek oluşmuştur.

-Proje, farklı illerde kadın örgütlerinin kendi yerellerinde sürdürebileceği bir modele dönüşmüştür.

SONUÇ

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi, dört fazlık sürecin sonunda Türkiye'nin doğusundan batısına uzanan bir dayanışma hattı kurmuştur.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, önümüzdeki dönemde projenin beşinci fazını planlayarak, bu model toplu taşıma sürücüleri ve diğer meslek gruplarına genişletmeyi hedeflemektedir.

Birlikte şiddeti frenliyor, eşit ve güvenli bir toplum için dayanışmayı büyütüyoruz.

I. FAZ

(BURSA)

34 TAKSİ materyallerle **DURAĞI** desteklendi

18 DURAĞI "Şiddeti Frenliyoruz" manifestosu yer aldı

1.390 ŞOFÖR **509 TAKSİ** ARACINA ULAŞILDI

II. FAZ

(EDİRNE'DEN VAN'A)

31 TAKSİ **420 ŞOFÖRE** **DURAĞI** **ULAŞILDI**

Eğitimler
Edirne, Mersin, Van, Trabzon
illerinde gerçekleştirildi

III. FAZ

(SINIRLARI ÇİZİYORUZ)

63 TAKSİ **568 ŞOFÖRE** **DURAĞI** **ULAŞILDI**

Eğitimler
Edirne, Mersin, Gaziantep, Bitlis,
İğdır, Mardin
illerinde gerçekleştirildi

IV. FAZ

(BODRUM'DAN KARS'A)

59 TAKSİ **480 ŞOFÖRE** **DURAĞI** **ULAŞILDI**

Eğitimler
Diyarbakır, Hakkari, Elazığ, Kars,
Bodrum, Bursa/Yenişehir
illerinde gerçekleştirildi

TOPLAM ETKİ

187 TAKSİ **1.810 ŞOFÖRE** **DURAĞI** **ULAŞILDI**
ulaşarak geniş bir etki alanı yaratmıştır.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği

6. ŞİDDETİ FRENLİYORUZ V.FAZ “EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ” (BATMAN, SİİRT, ŞIRNAK, BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ: EĞİTİCİ EĞİTİMİ VE YAYGINLAŞMA

Bursa ilinde başlayan “Şiddeti Frenliyoruz” projesinin yaygınlaşması amacıyla, işbirliği yapılan sivil toplum örgütlerinde bir eğitim süreci başlatıldı. Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgi sahibi olan katılımcılarla gerçekleştirilen bu eğitimde, her ilde bir avukatın yer almasının gerekliliği vurgulandı.

PROJE AMAÇLARI

Beşinci fazın hedefleri, projenin önceki fazlarıyla paralel olarak belirlenmiştir:

- Taksi şoförlerine ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına ve çocuğa yönelik şiddetle mücadele mekanizmaları ve yasal süreçler hakkında bilgi verilmesi.
- Şiddete maruz kalan bir kadının taksi kullanması durumunda, şoförlerin doğru yönlendirmeler yapabilmesi için gerekli bilgilere sahip olması.
- Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirliği yapılarak “Şiddeti Frenliyoruz” manifestosunun imzalanması ve yerel duyurular yapılması.
- Eğitici ekiplerin oluşturulması ve belirlenen taksi duraklarında manifestoların yer alması.

-Taksilerde 5 dilde (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe, Bulgarca) hazırlanan broşürler ve kitapçıkların bulunması.

-Araçlarda bulunan materyallerle 7/24 şiddet hattı bilgilerinin yaygınlaştırılması.

-Yerel işbirliklerinin güçlendirilmesi ve kadınların şiddet durumunda başvurabilecekleri mekanizmalar hakkında bilgi edinmesi.

-Erkeklerin kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarına dair bilgilendirilmesi.

BEŞİNCİ FAZ: “EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ”

Projenin beşinci fazında, Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği ve KAMER Vakfı Batman, Şırnak ve Siirt Temsilcilikleri ile yapılan toplantılar sonucunda protokoller imzalanmış, illerdeki Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirlikleri kurulmuştur.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü haftasında, Batman, Şırnak, Bursa ve Siirt illerinde Şoförler Odası ile işbirliği yapılarak “Şiddeti Frenliyoruz Manifestoları” imzalanmış ve yerelde önemli bir farkındalık yaratılmıştır.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, Türkiye'nin dört bir köşesinde “Şiddeti Frenliyoruz” projesini yaygınlaştırmayı, kadınların güçlenmesini ve şiddetle mücadeleye yönelik farkındalık yaratmayı sürdürmektedir.

**Eşitlik İçin
Şiddeti
Frenliyoruz!**

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, KAMER Vakfı Siirt Temsilciği ve Siirt Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası, **Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz!** projesi ile kadına yönelik şiddete sıfır tolerans diyor.

- Kadına yönelik şiddet insan hakları ihlalidir.
- Kadına ve çocuğa karşı her türlü şiddet uygulamak, şiddet uygulayana seyirci kalmak suçtur.
- Şiddet, kadının değil tüm toplumun sorunudur.
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin önündeki en büyük engeldir.

Bu sebeple, bu proje ile,

- Ayrımcılıkla mücadele etmeyi,
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlamayı,
- Cinsiyet temelli şiddete karşı koymayı,
- Şiddetsiz iletişim kurmayı,
- Kadın ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal mekanizmalara erişilmesine yardım etmeyi,

Taahhüt ediyoruz.

BİRLİKTE ŞİDDETİ FRENLİYORUZ!

Bilek Üzümçüler
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Başkan

Tuba Mansur
KAMER VAKFI
Siirt Temsilcisi

Abdülkerim Palen
Siirt Şoförler ve Otomobilciler
Esnaf Odası Başkanı

8 Mart 2024

FARKINDALIK MATERYALLERİ VE GERİ BİLDİRİMLER

-Sivil toplum örgütleri ve Oda arasında imzalanan manifestolar tüm taksi duraklarında sergilenmiştir.

-İllerin ihtiyaçlarına göre hazırlanan 4 dildeki (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe) broşür ve kitapçıklar, taksi ve taksi duraklarında yer almıştır.

-Eğitim katılımcılarının listesi ve iletişim bilgileri kayıt altına alınmış, eğitim sonrası anketler uygulanmıştır.

-Şoförlere katılım belgesi verilmiş, eğitici ekibine ve illerdeki eğitmenlere plaket ile teşekkür edilmiştir.

-Her ilde proje partnerlerini temsil eden bayraklar iletilmiş, araçlarda Mor Salkım 7/24 şiddet hattı ve yerel dernek iletişimlerinin bulunduğu sticker ve araç kokuları yerleştirilmiştir.

-Eğitim kitleri flash bellek ile eğitimcilere iletilmiş, anahtarlık ve kalem materyalleri ile şiddet hattının görünürlüğü artırılmıştır.

MATERYAL DEĞERLENDİRME VE GÖZLEMLER

-Şiddet hattı yaygınlaşması: Sticker, araç kokusu ve anahtarlık materyalleri şoförler tarafından etkili bulunmuş ve araçlarda düzenli olarak kullanılmıştır.

-Katılım belgeleri: Motivasyonu artırıcı etki yaratmış, eğitimlerin ciddiyetini pekiştirmiştir.

-Materyallerdeki iletişim bilgileri: Şoförler ve taksi durakları için hızlı erişim sağlayarak şiddet mağdurlarının yardım almasını kolaylaştırmıştır.

-Anket ve imza sirküleri: Salon toplantılarında etkili olurken, saha ziyaretlerinde sözlü geri bildirimler daha verimli olmuştur.

-Manifestoların etkisi: Duraklara asılan manifestolar yerel farkındalığı artırmış ve şiddetle mücadele mesajını güçlendirmiştir.

-Araç içi materyallerin kullanımı: Broşür ve kitapçıklar şoförler tarafından beğenilmiş; sayfa sayısının azaltılması, araçlarda kullanım kolaylığını artırabilir.

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ: GENEL ÇIKTILAR

Bursa'da başlayan "Şiddeti Frenliyoruz" Projesi, Türkiye genelinde yaygınlaşarak beş fazda önemli bir etki yaratmıştır. Proje, taksi şoförlerini kadına yönelik şiddet konusunda bilinçlendirmeyi, farkındalık oluşturmayı ve destek mekanizmalarını tanıtmayı amaçlamaktadır.

Fazlara Göre Proje Çıktıları

1. Faz (Bursa)

- 34 taksi durağı ve 509 taksi aracı.
- 1.390 şoför, yüz yüze eğitimlerle projeye dahil edildi.

2. Faz (Edirne'den Van'a)

- 31 taksi durağı ve 420 şoför.
- Eğitimler Edirne, Mersin, Van ve Trabzon illerinde gerçekleştirildi.

3. Faz (Sınırları Çiziyoruz)

- 63 taksi durağı ve 568 şoför.
- Çalışmalar Edirne, Mersin, Gaziantep, Bitlis, Iğdır ve Mardin illerinde yapıldı.

4. Faz (Bodrum'dan Kars'a)

- 59 taksi durağı ve 480 şoför.
- Eğitimler Diyarbakır, Hakkari, Elazığ, Kars, Bodrum ve Yenişehir illerinde gerçekleştirildi.

5. Faz (Eşitlik için Şiddeti Frenliyoruz)

- 36 taksi durağı ve 426 şoför.

-Proje Şırnak, Batman, Siirt ve Bursa illerinde uygulandı.

Toplam Etki

- Projenin beş fazı sonucunda 223 taksi durağı ve 3.144 şoföre ulaşılmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık artırılmıştır.

GELECEK PLANLARI

- Altıncı fazda, Adana, Antalya, Fethiye, İstanbul ve Eskişehir illerinden gelen talepler doğrultusunda projenin genişletilmesi planlanmaktadır.
- Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, projeyi Türkiye'nin her köşesine yaygınlaştırmayı ve erkeklerin şiddetle mücadelede bilinçlenmesini sağlamayı hedeflemektedir.

İşbirliği yapılan dernekler ve şoförlerden gelen geri bildirimler, projenin yaygınlaştırılması yönündeki talebi güçlendirmiştir.

Birlikte "Şiddeti Frenliyoruz"!

7. ŞİDDETİ FRENLİYORUZ EĞİTİCİ EĞİTİMİ

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ: EĞİTİCİ EĞİTİMİ VE YAYGINLAŞMA

Bursa'da başlayan "Şiddeti Frenliyoruz" Projesi'nin yaygınlaştırılması amacıyla, iş birliği yapılan sivil toplum örgütlerinde kapsamlı bir Eğitici Eğitimi Programı başlatılmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgi ve deneyim sahibi katılımcılarla yürütülen bu eğitimde, her ilde bir avukatın eğitici ekipte yer almasının önemi vurgulanmıştır.

Eğitici Eğitimine Katılım

Faz	İller	Katılımcı Sayısı
II. Faz	Edirne, Mersin, Van, Trabzon	20
III. Faz	Gaziantep, Iğdır, Bitlis, Mardin, Kızıltepe, Mersin, Edirne	30
IV. Faz	Bodrum, Hakkari, Elazığ, Kars, Diyarbakır, Bursa, Yenisehir	24
V. Faz	Bursa, Şırnak, Batman 2	5
VI. Faz	Yüksekova, Bursa	11

Eğitici Eğitim Süreci

Eğitim, çevrim içi platformda 1,5 gün süren interaktif bir program olarak planlanmıştır.

Eğitimi veren uzman ekip Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği uzmanlarından oluşmuştur:

- Av. Aybüke Çakırel Şenzek
- Burcu Üzümcüler, Uluslararası Cinsiyet Eşitliği ve Sosyal İçerme Uzmanı
- İclay Polat, Kapasite Geliştirme Uzmanı

-Uzm. Psk. Saliha Türksöz Kaplan

-Psk. Melisa Özmert

-Nur Üzümcüler

Bu eğitim, projenin sürdürülebilirliğini sağlamak ve yerel ekiplerin kapasitesini güçlendirmek açısından önemli bir adım olmuştur. Katılımcılar, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddetle mücadele mekanizmaları ve yasal süreçler konularında bilgi ve becerilerini geliştirmiştir.

Av. Aybüke Çakırel Şenzek

Şenzek, Bursa Barosuna bağlı olarak serbest avukatlık yapmaktadır. İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2013 yılında

mezun olmuştur ve çeşitli yerlerdeki çalışmalarından sonra 2016 yılından itibaren Bursa'da mesleğini icra etmektedir. Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin 2019 yılından beri üyesidir, Dernek danışma merkezinde hukuki meselelerle ilgili gönüllü olarak danışmanlık yapmakta ve dernek temsilen eğitim ve seminerler gerçekleştirmektedir. Avrupa Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ağı WAVE üyesi olan Mor Salkım Derneğini ağın uluslararası hukuk grubundan uzman olarak temsil etmektedir. Ayrıca Türkiye'den tek temsilci olarak yer almaktadır.

Burcu Üzümcüler, Uluslararası Cinsiyet Eşitliği ve Sosyal İçerme Uzmanı

İstanbul Ticaret Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünde yüksek lisansını tamamlamıştır. Master tezini 'Türkiye'de toplumsal cinsiyet rolleri' içeriğinden hazırlamıştır. 20 yıla yakın süredir insan hakları ve özellikle kadın ve kız çocuklarının yaşamda güç-

lenmesi ve insanların eşit haklara sahip olabilmesi ayrımcılıkların önüne geçilmesine dair insan odaklı çalışmalarını üniversite, lise, yerel yönetim, özel sektör, kamu kurumları, siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar (Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği vb) ile sürdürmektedir. İlgili alanlarda Türkiye'nin sayısız ilde ve yurt dışında birçok ülkede (Almanya, İngiltere, Amerika, İsveç, Ermenistan ve birçok ülkede) çalışmalar yürütmüş ve projelerde yer almıştır. Birleşmiş Milletlere bağlı tüm örgütlere danışmanlık ve eğitim hizmet vermiştir.

Kurumlara özel eğitim modülleri hazırlayan Üzümcüler; Sosyal uygunluk temelli iletişim, Çatışma-çözme teknikleri, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (kadın, erkek ve çocuklarla atölyeler), toplumsal cinsiyet eşitliği eğitici eğitimi, Yetişkin eğitim teknikleri, Dilin Cinsiyeti, Ayrımcılıkla Mücadele, Aile İçi İletişim, Anne ve Baba Okulu, İlişkilerde Doğru İletişim, Özgüven, şiddetsiz iletişim, Farklılıkların yönetimi, Proje fikir atölyesi, iş yerinde güç ilişkileri, iş yerlerinde kuşak çatışmaları, liderlik ve yöneticilik, Stres yönetimi gibi birçok alanda kurucusu olduğu Üzümcüler Global bünyesinde eğitimler vermektedir.

Mor Salkım Kadın Dayanışma derneği kurucu üyesidir. BPW İstanbul İş ve Meslek Sahibi Kadınlar Derneği üyesidir. Ayrıca Kadın Adayları Destekleme Derneği YK ve danışma kurulu üyeliği görevleri yapmış, AÇEV, TAPV gibi birçok kuruluşun gönüllü eğitmenidir.

İclay Polat, Kapasite Geliştirme Uzmanı

Demokrasi ve yönetim alanlarında 20 yılı aşkın bir deneyime sahip olan Polat, özellikle sivil toplum, toplumsal cinsiyet eşitliği, barış ve uzlaş, insan hakları, yasal reformu, politika geliştirme ve

politika diyalogu konularına odaklanmaktadır. STÖ'ler ve kamu kuruluşlarının da içinde bulunduğu çok çeşitli paydaşlar için stratejik planlama, savunuculuk, örgüt yönetimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, proje tasarımı ve yönetimi gibi konularda birçok atölye çalışması gerçekleştirmiştir. Polat, sivil toplum için elverişli bir ortamın oluşturulması ve bu amaca yönelik olarak yasal ve mali çerçeve ve standartların, sivil toplum ve kamu sektörü arasındaki diyalogun ve katılımcı karar alma mekanizmalarının geliştirilmesi konusunda geniş bir uygulama deneyimine sahiptir. 11 yılı aşkın bir süredir Nilüfer Belediyesi Kadın Dayanışma Merkezi, Sığınak ve Dernekler Yerleşkeleri Yöneticiliği görevinde çalışmaktadır. Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği kurucu üyesi olmakla birlikte şu an Genel Sekreteri ve Kadın Dayanışma Merkezi sosyal çalışmacısı olarak gönüllü çalışmalar yapmaktadır.

Uzm. Psk. Saliha Türksöz Kaplan

Uludağ Üniversitesi'nde Psikoloji lisans eğitimi ve pedagojik formasyon eğitimlerini tamamlamıştır. Üniversite öğrenim

süresinde Erasmus programı ile İtalya'nın Torino şehrinde Università Degli Di Torino'da (Torino Üniversitesi'nde) 6 ay psikoloji eğitimi almıştır. Lisans bitirme projesinde Üniversite öğrencilerinde DEHB ve DEHB'nin depresyon, ebeveyn tutumları, benlik saygısı ve okul başarısındaki etkisi "konusunu çalışmış ve Boğaziçi Üniversitesi'ni 17. Ulusal psikoloji kongresinde projesini sözel bildiri olarak sunmuştur. Yüksek lisans eğitimini İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde Uygulamalı Psikoloji alanında ve 2014 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi onaylı 450 saat Aile Danışmanlığı

eğitimi tamamlamıştır. Bursa Onkoloji Hastanesi, Bursa Devlet Hastanesi ve Atatürk Anadolu Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde stajlarını tamamlamıştır. Lisans sonrası Ece-mer Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde çalışmış, 2012 yılı itibari ile Nova Dershanesi'nde eğitim psikoloğu ve yönetici olarak ve Aka Diyaliz Merkezi'nde klinik psikolog olarak 2015 - 2017 yılında Bambini Anaokulu'nun kurucu müdürü olarak görev almıştır. Nöroloji kliniğinde ve Spontan psikolojik danışmanlık merkezinde danışmanlık yapmıştır. Aynı zamanda 3 yıl Bursa Harikalar Diyarı Anaokulunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 3 Adım Psikoloji Merkezinin kurucusudur. Alanında hizmete kendi kurduğu merkezde devam etmektedir.

2012 -2020 Türk Psikologlar Derneği Bursa Şubesi Yönetim Kurulu Üyeliği yapmıştır. Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği gönüllü psikolog ekibinde yer almaktadır ve dernek üyesidir. Dernek danışanlarına gönüllü psikolojik destek vermenin yanı sıra dernek temsilen eğitimler, seminerler vermektedir. Bursa doğumlu ve 2 çocuk annesidir.

Psk. Melisa Özmert

Bursa Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden mezun olmuştur. Lisans döneminde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nde staj yaparak kadın,

çocuk ve ergenlerle çalışma deneyimi kazanmıştır.

Staj sonrası Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nde psikolog olarak görev almıştır ve halen bu görevini sürdürmektedir. Dernek bünyesinde bireysel danışmanlık, psikososyal destek, vaka takibi ve grup çalışmaları yürütmektedir. Şiddet, travma ve toplumsal cinsiyet temelli sorunlarla ilgili danışanlarla çalışmakta; aynı zamanda atölye ve projelerde aktif

rol almaktadır. Mesleki gelişimi doğrultusunda uluslararası akreditasyonlu Bilişsel Davranışçı Terapi, MEB onaylı Aile Danışmanlığı, Oyun Terapisi ve Masal Terapisi eğitimlerini tamamlamıştır

**Eğitmen Nur F.Üzümcüler Tunç ,
Profesyonel İş Koçu**

Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Turizm Otelcilik alanlarında lisans eğitimi almış, dil eğitimi İngiltere Cambridge Regional College'de tamamlamış ve iki yıl süre ile İngiltere'de yaşamıştır. Tunç, 25 yılı aşkın süredir dış ticaret alanında faaliyet gösteren firmalarda Türkiye ve uluslararası alanda çalışma deneyimine sahiptir.

Özellikle şiddet gören kadın ve çocuklara hizmet veren dayanışma merkezinde ilgili alanlarda eğitimler alan Tunç, danışmanlık hizmetinde de yer almıştır. 2013 yılında Birleşmiş Milletler tarafından düzenlenen toplumsal cinsiyet eşitliği anaakımlaştırılması eğitici eğitimine katılmış ve derneği temsilen bir çok alanda cinsiyet eşitliği sağlanmasına ilişkin farkındalık çalışmalarında ve proje ekiplerinde yer almaktadır. 2024 yılında profesyonel yöneticilik kariyerini bırakarak TPC Leadership kapsamında almış olduğu 140 saat süreli profesyonel iş koçu eğitimi sonrasında ilgili alanda çalışmalara başlamıştır. 2024 yılı itibari ile iş ortağı olduğu Üzümcüler Global bünyesinde eğitim ve danışmanlık hizmetlerine devam etmektedir.

Sivil toplum alanında çalışmalarında 20 yılı aşkın deneyimi olan Tunç, özellikle kadın ve çocukların güçlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliği alanlarında gönüllülük çalışmalarını belirlemiştir. Kadın Adayları Destekleme Bursa şubesi yönetim kurulunda yer almış ve sonrasında Mor Salkım Kadın Dayanışma

Derneği kurucu ekibinde aktif olarak yer almıştır. Mor Salkım Kadın Dayanışma derneği kurucu üyesidir. Dernek, danışma merkezinde hizmet vermenin yanı sıra cinsiyet eşitliği çalışmaları, uluslararası çalışmalar ve projelerini oluşturmakta, dernek temsilen eğitim ve seminerler gerçekleştirmektedir.

1.GÜN (3 Haziran Salı 2025)

Süre	Konu	Eğitmen/Kolaylaştırıcı
09:30-10:00	Tanışma-Isınma	Burcu Üzümcüler
10:00-10:30	Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği kimdir? Şiddeti Frenliyoruz Proje Hikayesi	Melisa Özmert
10:30-11:15	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Yaklaşımı	Nur Üzümcüler & Burcu Üzümcüler
11:15-11:30	Ara	
11:30-12:15	Toplumsal cinsiyet ve Şiddet ilişkisi (Cinsiyete dayalı şiddet)	Burcu Üzümcüler
12:15-13:00	Öğle Arası	
13:00-13:45	Erkeklerle Toplumsal Cinsiyet Çalışmak (Direnciler ve Argümanlar)	Burcu Üzümcüler
13:45-14:00	Eşitlik Gözlüğü	Nur Üzümcüler
14:00-14:15	Ara	
14:15-15:15	Şiddetle Mücadelede yasal süreçler ve mekanizmalar	Aybüke Çakırel
15:15-15:30	Değerlendirme ve Kapanış	Melisa Özmert

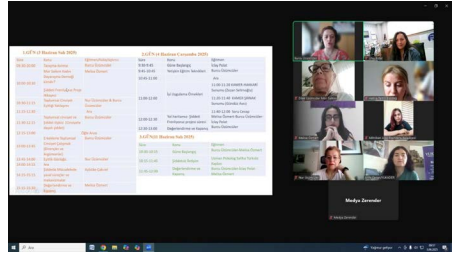
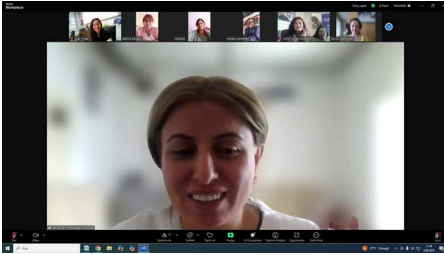
2.GÜN (4 Haziran Salı 2025)

2.GÜN (4 Haziran Salı 2025)

Süre	Konu	Eğitmen
9:30-9:45	Güne Başlangıç	İclay Polat
9:45-10:45	Yetişkin Eğitim Teknikleri	Burcu Üzümcüler
10:45-11:00	Ara	
11:00-12:00	İyi Uygulama Örnekleri	11:00-11:20 KAMER-HAKKARİ Sunumu (Zozan Selimoğlu) 11:20-11:40 KAMER ŞIRNAK Sunumu (Gündüz Avcı) 11:40-12:00 Soru Cevap
12:00-12:30	Yol haritamız- Şiddeti Frenliyoruz projesi süreci	Melisa Özmert-Burcu Üzümcüler-İclay Polat
12:30-13:00	Değerlendirme ve Kapanış	Burcu Üzümcüler

3.GÜN (4 Haziran Salı 2025)

Süre	Konu	Eğitmen
10:00-10:15	Güne Başlangıç	Burcu Üzümcüler-Melisa Özmert
10:15-11:45	Şiddetsiz İletişim	Uzman Psikolog Saliha Türksöz Kaplan
11:45-12:00	Değerlendirme ve Kapanış	Burcu Üzümcüler-İclay Polat-Melisa Özmert

Eğitim sonunda Bursa ve Hakkari/Yüksekova illerinde eğitici eğitimini tamamlayan 11 kişi, proje eğitmeni olmaya hak kazanmış ve sertifikalarını almıştır.

Eğitim Değerlendirme Anket Sonuçları

Katılımcıların büyük çoğunluğu, eğitimin online olmasına rağmen içerikten yüksek düzeyde faydalandıklarını belirtmiştir.

Geri bildirimlere göre:

-Eğitim içeriği kapsamlı ve erişilebilir bulunmuştur.

-Sivil toplum çalışmalarına katkı sağladığı ifade edilmiştir.

-Katılımcılar, özellikle "İletişimde Duygu Yönetimi" ve "Şiddet Gören Kişiyle İletişim"

Teknikleri" konularının en dikkat çekici bölümler olduğunu belirtmiştir.

Katılımcı yorumlarından bazıları:

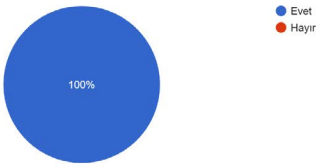
"Şiddeti Frenliyoruz projesinin amaç ve kapsamını daha iyi anladım; bu kıymetli projede yer almak gurur verici."

"Dirençlerle nasıl başa çıkacağımı öğrendim, bu konuda çok şey kattı."

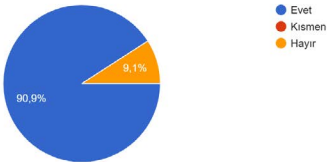
"Eğitime doyamadım. Farklı ülkelerdeki kadın hakları savunucularıyla deneyim paylaşımı yapılması harika olurdu."

Bazı katılımcılar yüz yüze eğitimin etkiyi artırabileceğini belirtmiş, erkeklerle çalışmalarda karşılaşılan dirençlerin eğitici modülünde daha geniş ele alınmasını önermiştir.

1. Eğitime katılımınız ile ilgili bilgiler size zamanında ulaştı mı?
11 yanıt

2. Eğitimin online olması, katılımınızı ve yararlanma düzeyinizi etkiledi mi
11 yanıt

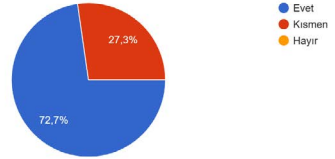

Cevap olarak neden evet sorusuna; Şiddeti frenliyoruz projesinin amaç ve kapsamı hakkında bilgi sahibi oldum ve bu kıymetli projede olmak gurur verici. Bu eğitimin bana en önemli katkısı direnç ve argüman-

larla nasıl baş edebileceğimdi bu konuda eksigim vardı bunu hallettim sayenizde teşekkür ederim

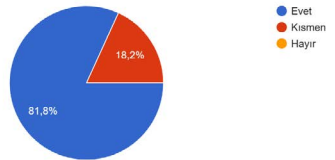
Tabiki faydalı oldu, Yüzyüze eğitimin daha etkili olacağını düşünüyorum ve Evet çok samimi ve paylaşımcı bir toplantı oldu. Yorumlarıyla eğitimin etkisi daha farkedildi.

3. Eğitimin içeriği ve kapsamı eğitim amaçlarına uygun ve yeterli miydi?
11 yanıt

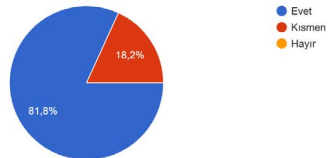

Cevap hayır olanlarda 2 cümleyle açıklamaları istendi; Kısmen, Evet, Çünkü öğrencilerin bazı ihtiyaçlarına yetmiyor, Cevabım evet gayet güzel anlaşıldı. Emeginize sağlık teşekkür ederim, Tabiki ben olmayı kendimi kontrol etmeyi karşımdaki insanı kontrol etmeyi bu içerik bana fayda sağladı, Yeterliydi, Daha önce erkek çalışmaları yaptık ama bu eğitimden önce yapsaydık erkek direnciyle daha iyi mücadele edebirdik. Cevaplarını aldık.

4. Eğitim sivil toplum çalışmalarınıza katkı sağladı mı?
11 yanıt

5. Eğitim sizlere uygulayabileceğiniz yeni bilgi ve beceriler kazandırdı mı?
11 yanıt

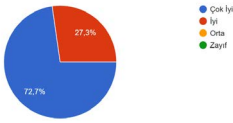

Evet kazandırdı, özellikle dirençlerle nasıl başa çıkabileceğimi konusunda çok katkısı oldu Erkeklerle çalışmak için yeni bir strateji kazandık. cevapları alındı.

6. Eğitimde en çok ilgi duyduğunuz ve en az ilgi duyduğunuz konular hangileriydi?
11 yanıt

7. Eğitimi genel olarak değerlendirir misiniz?
11 yanıt

Eğitime doyamadım açıkçası belki bir eğitimde de Dünyanın her yerinde sadece bizim ülkemizde değil diğer ülkelerdeki aktivistlerle de bir araya gelip dünyanın bir ucundaki hak sunucuların da saha çalışmalarını, deneyimlerini dinlemek, o dayanışmayı kurmak isterim. cevaplarını aldık.

Sonuç

“Şiddeti Frenliyoruz” Eğitici Eğitimi, yerelde şiddetle mücadele çalışmalarını güçlendiren, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifini saha uygulamalarına taşıyan önemli bir kapasite geliştirme süreci olmuştur.

8.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ VI.FAZ “EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ 2” (HAKKARİ YÜKSEKOVA, BURSA) PROJE SÜRECİ VE ÇIKTILARI

Proje Tanıtım ve İşbirliği Süreci

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, YÜKADER (Yüksekova Kadın Derneği), KAMER Vakfı il temsilcilikleri ve kadın örgütleri ile gerçekleştirdiği proje tanıtım toplantıları sonucunda, talep eden kadın örgütleriyle işbirliklerini güçlendirmiştir. Bu kapsamda, YÜKADER (Yüksekova Kadın Derneği) ile yapılan toplantılar neticesinde proje partnerleri belirlenmiştir.

Yerel Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile yapılan ilk görüşmeler ardından, fizibilite çalışmaları tamamlanmış ve bu çalışmalar Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği ile paylaşılmıştır. İllerdeki Şoförler Odaları ile protokol hazırlıkları başlatılmıştır.

Proje Amaçları

"Şiddeti Frenliyoruz" projesinin hedefleri, ilk fazdaki amaçlarla paralel şekilde belirlenmiştir:

- Taksi şoförlerine ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsiyet temelli şiddet, kadına ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal süreçler ve mekanizmalar hakkında bilgi verilmesi.
- Şiddete maruz kalan bir kadının taksi kullanması durumunda, şoförlerin doğru yönlendirmeler yapabilmesi için gerekli bilgilerin sağlanması.
- Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirliği yapılarak "Şiddeti Frenliyoruz" manifestosunun imzalanması ve yerel duyurular yapılması.
- Eğitici ekiplerin oluşturulması ve belirlenen taksi duraklarında manifestoların yer alması.
- Taksilerde 5 dilde (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe, Bulgarca) hazırlanan broşürlerin ve kitapçıkların yer alması.
- Araçlarda bulunan materyallerle 7/24 şiddet hattı bilgileri yaygınlaştırılarak farkındalık sağlanması.
- Yerel işbirliklerinin güçlendirilmesi ve yerelde kadınların şiddet durumunda ulaşabilecekleri mekanizmalara dair bilgi edinerek güçlenmeleri.
- Erkeklerin kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarına dair bilgilendirilmesi.

Altıncı Faz: Eşitlik İçin 'Şiddeti Frenliyoruz'

Projenin altıncı fazında Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği YÜKADER (Yüksekova Kadın Derneği) ile ya-

pılan toplantılar sonucunda, projeye dair protokoller imzalanmış ve illerdeki Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları ile işbirlikleri kurulmuştur.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü haftasında Bursa ve Hakkâri Yüksekova illerinde Şoförler Odası ile işbirliği yapılarak "Şiddeti Frenliyoruz Manifestoları" imzalanmış ve yerelde büyük bir farkındalık yaratılmıştır.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, Türkiye'nin dört bir köşesinde "Şiddeti Frenliyoruz" projesini yaygınlaştırmayı hedeflemekte, kadınların güçlenmesini ve şiddetle mücadeleye yönelik farkındalık yaratmayı sürdürecektir.

Farkındalık Materyalleri Ve İşbirliği Gerçekleştirilen Derneklerin Uygulama Sonrası Materyallere İlişkin Değerlendirmeleri

Sivil toplum örgütleri ve Oda arasında imzalanan manifestolar tüm taksi duraklarının isimlerine hazırlanarak Duraklara asıldı.

Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz!

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği, Yüksekova Kadın Derneği ve Yüksekova Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası, Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz! projesi ile kadına yönelik şiddete sıfır tolerans diyor.

- Kadına yönelik şiddet insan hakları ihlaldır,
- Kadına ve çocuğa karşı her türlü şiddet uygulamak, şiddet uygulayana seyirci kalmak suçtur.
- Şiddet, kadının değil tüm toplumun sorumludur.
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin önündeki en büyük engeldir.

Bu sebeple, bu proje ile,

- Ayrımcılığa mücadele etmeyi,
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlamayı,
- Cinsiyet temelli şiddete karşı koymayı,
- Şiddetsiz iletişim kurmayı,
- Kadın ve çocuğa yönelik şiddetle mücadelede yasal mekanizmalara erişilmesine yardım etmeyi,

Taahhüt ediyoruz,

BİRLİKTE ŞİDDETİ FRENLIYORUZ!

Diğer Ortakçılar:
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Başkan

Hatice Temir Başdağ
Yüksekova Kadın Derneği Başkan

Sahani Durma
Yüksekova Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası Başkan

YUKADER
Yüksekova Kadın Derneği

0531 033 88 44
0536 072 60 76

12 Mayıs 2025

İllerin ihtiyaçlarına göre şiddetten korunma önlem planı, şiddete uğrama durumunda izlenecek süreç, başvurulacak kurum ve kuruluşlara dair bilgilerin yer aldığı 4 dilde (Türkçe, Arapça, İngilizce, Kürtçe) hazırlanan broşürlerin ve kitapçıklar taksi ve taksi duraklarında yer aldı

من أجل المساواة نحن نكبح العنف

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
0531 033 88 44

YUKADER
Yüksekova Kadın Derneği
0536 072 60 76

12 Mayıs 2025

خطة السلامة للحماية من العنف

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
0531 033 88 44

YUKADER
Yüksekova Kadın Derneği
0536 072 60 76

12 Mayıs 2025

For Equality WE'RE CURBING VIOLENCE

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
0531 033 88 44

YUKADER
Yüksekova Kadın Derneği
0536 072 60 76

12 Mayıs 2025

SAFETY PLAN TO PROTECT VIOLENCE

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
0531 033 88 44

YUKADER
Yüksekova Kadın Derneği
0536 072 60 76

12 Mayıs 2025

DI DEMA PÊKHATINA TUNDIYÊ DE HUN DIXAN GILIVE XWE PÊ DIXAN SAZ DEZGEH

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
0531 033 88 44

YUKADER
Yüksekova Kadın Derneği
0536 072 60 76

12 Mayıs 2025

[illegible]

Eğitilere katılan şoförlere katılım belgesi verildi

[illegible]

Mor Salkım
Kadın Dayanışma Derneği

Sayın Psk. Behice Baysal

Şiddeti Frenliyoruz projesi “Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz” VI. Fazında, ilinizde Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık sağlanabilmesine dair proje eğitmeni olarak sunduğunuz katkılar için teşekkür ederiz.

Dilek ÜZÜMCÜLER
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Kurucu Başkanı
2025

Her ilde proje partnerlerine ait işbirliğini gösteren bayraklar iletildi.

Araçlarda Mor Salkım 7/24 şiddet hattı ve ilde yer alan derneğin iletişimlerinin yer aldığı sticker ve araç kokuları yer aldı.

Eğiticilerimize eğitim kitleri flash bellek ile iletildi. Takasilerde en çok kullanılan anahtarlık ve kalem materyallerinde şiddet hattı yer aldı ve projenin görseelliği yaygınlaştırıldı.

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ: MATERYAL DEĞERLENDİRME VE GERİ BİLDİRİMLER

Proje kapsamında kullanılan materyallerin, şoförler ve taksi durakları üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Aşağıda, materyallerin verimliliği ve kullanımı kolaylığına dair gözlemler yer almaktadır:

-Şiddet hattı yaygınlaşması:

Sticker, araç kokusu ve anahtarlık gibi materyaller, şoförler tarafından oldukça etkili bulunmuş ve araçlarında yer almıştır. Bu materyaller, şiddet hattına ulaşılmasını kolaylaştırmış ve farkındalık yaratmıştır.

-Katılım belgeleri:

Şoförlere verilen katılım belgeleri, motivasyon artırıcı bir etki yaratmış ve eğitimlerin ciddiyetini pekiştirmiştir.

-Materyallerdeki iletişim bilgileri:

Özellikle materyallerde yer alan, doğrudan ulaşılabilir kurum iletişimleri, şoförler ve taksi durakları için çok faydalı olmuştur. Bu, şiddet mağdurlarının hızlıca yardım alabilmesi açısından önemli bir kolaylık sağlamıştır.

-Anket formları ve imza sirküleri:

Anket formları ve imza sirküleri, salon toplantıları için daha kullanışlı olmuş ve geri bildirim almakta etkili olmuştur. Ancak saha ziyaretlerinde uygulanmasında zorluklar yaşanabilmektedir. Bu nedenle, saha ziyaretlerinde sözlü geri bildirimler almanın daha verimli olacağı görülmüştür.

-Durak ziyaretlerinde manifestoların etkisi:

Duraklara verilen "Şiddeti Frenliyoruz" manifestoları, farkındalık yaratma konusunda oldukça etkili olmuştur. Bu materyaller, yerel düzeyde şiddetle mücadeleye dair güçlü mesajlar iletmesine katkı sağlamıştır.

-Araç içi materyallerin kullanımı:

Araçlar için hazırlanan materyaller (broşürler, kitapçıklar) şoförler tarafından beğenilmiş ve araçlarında düzenli olarak yer almıştır. Ancak kitapçıkların sayfa sayısının azaltılması, araçlarda daha kolay yer alma-

sını sağlayacaktır. Bu, materyallerin etkinliğini artırabilir ve daha geniş kitlelere ulaşılmasına yardımcı olabilir.

Sonuç olarak, projede kullanılan materyallerin şiddetle mücadelede farkındalık yaratma açısından önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Ancak, saha çalışmaları ve ziyaretlerde daha pratik ve yerinde çözümler (örneğin sözlü geri bildirimler) daha verimli sonuçlar verebilir.

9.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ 6. FAZ İL DENEYİMLERİ

9.1. YÜKSEKOVA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ DENEYİMLERİNE DAİR DİYOR Kİ:

YÜKADER (Yüksekova Kadın Derneği) tarafından Mor Salkım Kadın Derneği iş birliğiyle yürütülen 'Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz - 6. Faz' projesinin Hakkâri ili Yüksekova ilçesinde gerçekleştirilen saha çalışmalarına ilişkin birleşik gözlem ve değerlendirmeleri içermektedir. Proje, erkeklerle toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetle mücadele temelli farkındalık çalışmalarını merkezine almış; bölgedeki erkeklerin kadın hakları, eşitlik ve şiddetsiz iletişim konularında farkındalık kazanmalarını hedeflemiştir. Bu rapor, eğitmenler Hatice Temir Bozdağ, Arife Canan, Behice Baysal ve Rojda Turgut'un saha deneyimlerini, gözlemlerini ve önerilerini bir araya getirerek ortak bir değerlendirme sunmaktadır. Proje kapsamında Hakkari ili Yüksekova

va'da 11 Taksi durağı ve 85 taksi şoförüne ulaşıldı.

Proje uygulama sürecinde Şoförler Odasından destek gördük hatta Oda Başkanı bizleri çalışmalar sırasında hiç yalnız bırakmadı.

"Eşitlik için Şiddeti Frenliyoruz" projesi, şu ana kadar birçok ilde başarılı bir şekilde uygulanmış, binlerce taksi şoförüne ve kadına ulaşarak, toplumsal bilinç oluşturulmasına katkıda bulunmuştur. 6. fazın Şırnak ilinde gerçekleştirilecek çalışmaları kapsamında şu adımlar atılacak:

-Eğitim ve Farkındalık Seminerleri: Hakkari ilinde taksi şoförlerine yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında farkındalık yaratmak amacıyla eğitim programları ve seminerler düzenlenecek.

-Eğitici Eğitimi Seminerleri: Alanında uzman eğitmenlerle Hakkari Yüksekova ilinde dernek üye ve yöneticilerinin yanı sıra avukat, sosyolog, sosyal çalışmacı, psikolog ve aktivistlere eğitimler yapılarak il de eğitimciler oluşturulacak.

-Yerel Kurumlarla İş birliği: Yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak, kadınların karşılaştığı şiddetin önlenmesine yönelik somut adımlar atılacak.

-Şiddet Hattı ve Danışmanlık Hizmetleri: Kadınlara

yönelik şiddetle mücadelede 7/24 şiddet hattının yaygınlaştırılması sağlanarak ve danışmanlık hizmetleri sunularak, şiddet gören kadın ve çocuklara gerekli destek sağlanacak.

Kampanyalar ve Medya Çalışmaları: Yüksekova'da geniş kitlelere ulaşmak amacıyla toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadele konularında kampanyalar düzenlenecek, medya aracılığıyla kamuoyu bilgilendirilecek.

•Materyaller: Proje kapsamında taksilere konulmak üzere illerin ihtiyaçlarına göre şiddetten korunma önlem planı, şiddete uğranma durumunda izlenecek süreç, başvurulacak kurum ve kuruluşlara dair bilgilerin yer aldığı İngilizce, Arapça, Kürtçe ve Türkçe olmak üzere 4 dilde hazırlanan broşür ve kitapçıklar, Mor Salkım ve Kamer Vakfı'nın 7/24 şiddet hattının yer aldığı sticker ve araç kokuları, Şoförler Odası ve çalışılan taksi duraklarında Şiddete Sıfır Tolerans manifestoları vb. materyaller yer alacak.

Projenin Hedefleri

Projenin temel hedefi, kadına yönelik şiddetin en aza indirilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda kalıcı bir bilinç oluşturulmasıdır. Proje, bu hedefe ulaşmak için çeşitli paydaşlarla iş birliği yaparak, kadına yönelik şiddeti önleyecek mekanizmaların güçlendirilmesini ve toplumsal farkındalığın artırılmasını amaçlamaktadır.

Proje Hakkında

"Şiddeti Frenliyoruz" projesi, Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından Türkiye genelinde başlatılmış bir projedir. Proje, toplumda kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacıyla çeşitli eğitimler, seminerler ve farkındalık kampanyaları düzenleyerek, toplumsal dönüşüme katkı sağlamayı hedeflemektedir.

EŞİTLİK İÇİN ŞİDDETİ FRENLİYORUZ - 6. FAZ BİRLEŞİK GÖZLEM RAPORU (HAKKARİ - YÜKADER)

1. Giriş

Bu rapor, YÜKADER (Yüksekova Kadın Derneği) tarafından Mor Salkım Kadın Derneği iş birliğiyle yürütülen 'Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz - 6. Faz' projesinin Hakkâri ili Yüksekova İlçesinde gerçekleştirilen saha çalışmalarına ilişkin birleşik gözlem ve değerlendirmeleri içermektedir. Proje, erkeklerle toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetle mücadele temelli farkındalık çalışmalarını merkezine almış; bölgedeki erkeklerin kadın hakları, eşitlik ve şiddetsiz iletişim konularında farkındalık kazanmalarını hedeflemiştir. Bu rapor,

eğitmenler Hatice Temir Bozdağ, Arife Canan, Behice Baysal ve Rojda Turgut'un saha deneyimlerini, gözlemlerini ve önerilerini bir araya getirerek ortak bir değerlendirme sunmaktadır.

2. Projenin Amacı ve Kapsamı

Projenin amacı, Hakkâri'de erkeklerin şiddetsiz iletişim becerilerini artırmak, toplumsal cinsiyet eşitliği bilincini güçlendirmek ve kadınların güvenli ulaşım hakkına katkı sunmaktır. Bu amaçla, Yüksekova Taksi Şoförleri hedef grup olarak belirlenmiştir. Eğitimler Yüksekova'da, Yüksekova Şoförler ve Otomobilciler Odası iş birliğiyle düzenlenmiş; 85 taksi şoförü bu sürece aktif katılım göstermiştir.

3. Eğitim Süreci ve Uygulama Deneyimleri

Eğitim süreci boyunca katılımcıların ilgisi, tutumu ve farkındalık düzeyi farklılık göstermiştir. Başlangıçta bazı şoförler "kadın meseleleri"nin kendilerini ilgilendirmediklerini düşünse de, oturumlar ilerledikçe merak, sorgulama ve empati gelişmiştir. Eğitimlerde yerel dil olan Kürtçe'nin kullanımı, katılımı artırmış ve samimi bir iletişim ortamı yaratmıştır. Zaman zaman lojistik zorluklar yaşanmıştır; bazı duraklarda kısa süreli oturumlar yapılmak zorunda kalınmış, ancak eğitimcilerin esnek yaklaşımı sayesinde süreç başarıyla yürütülmüştür.

4. Katılımcı Tutumları ve Direnç Noktaları

Bazı erkek katılımcılar şiddeti 'aile içi mesele' olarak değerlendirmiş; kimi 'kadın çok konuşursa şiddet olur' gibi söylemlerle mevcut toplumsal kalıpları yansıtmıştır. Bu ifadeler, erkeklerin toplumsal cinsiyet algısında köklü bir dönüşüme ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, yapılan diyaloglar ve örnek olay tartışmaları sonucunda bazı erkeklerin tutumları değişmiş, "eşitlik" ve "saygı" kavramları üzerine düşünmeye başladıkları görülmüştür. Özellikle empati temelli uygulamalar, farkındalığın artmasına katkı sağlamıştır.

5. Eğitim Gözlemleri ve Yorumları

Hatice Temir Bozdağ – YÜKADER Başkanı

Erkeklerle çalışmak, projenin en zorlayıcı ama en öğretici kısmıydı. Başlangıçta süreç oldukça iyi ilerliyordu; katılımcılar ilgiyle dinliyor, sohbetlere açık davranıyorlardı. Fakat ilerleyen oturumlarda çok daha dirençli, geleneksel düşünce kalıplarına sıkı sıkıya bağlı erkeklerle karşılaştık. Sabırlı kalmak, her tepkiye rağmen iletişimi sürdürmek, sürecin en önemli parçası oldu. Genel olarak erkeklerin şiddetin uygulayıcısı olmaları, konuyu sahiplenmelerini zorlaştırdı. Genç erkekler başta çalışmayı çok ciddiye almıyorlardı. Ancak eğitim ilerledikçe değişim gözlemledik. Bazı şoförler, araçta çift kavgaya ettiğinde

arabuluculuk yaptığını, bazıları ise tartışmaları “aile büyüğü”ne yönlendirdiğini anlattı. Birçoğu, bir şiddet vakasında hangi kuruma başvuracağını ilk kez bu çalışmayla öğrendiğini söyledi. ‘Keşke bu eğitimi daha önce alsaydık’ diyen birçok erkek oldu. Bir şoför, eğitim sonunda şöyle dedi: ‘Ben sert biriyim, agresifim. İlk başta katılmak istememiştim ama bu eğitim bana çok şey kattı. İlk defa kadın alanında bir eğitime katıldım, sertifikamı aldım. Eşim görsün ki değişmeye çalışıyorum.’ Bu sözler, projenin bireysel düzeyde nasıl farkındalık yarattığını açıkça gösteriyordu. Yüksekova’nın yerel yapısı da çok belirleyici oldu. Küçük bir yer olduğu için kadınlar genellikle akrabası olan, tanıdığı taksicileri tercih ediyor; tanımadıkları kişilere binmiyor. Kırsal bölgelerde kadınlar, ancak çok zor durumda kalmadıkça taksi kullanmıyor. Kadın yolcularda yaptığımız gözlemler, yolculuk sırasında kimi zaman sözlü taciz ya da rahatsız edici davranışlara maruz kaldıklarını, ancak çoğunun bunu dile getirmediğini gösterdi. Ayrıca bölgede, özellikle genç kadınlar arasında artan madde kullanımı da dikkat çekici bir sorun olarak karşımıza çıktı. Gece saatlerinde taksi kullanan kadın sayısında artış var, ancak bu durum hem güvenlik hem de toplumsal destek açısından risk oluşturuyor. Tüm bu tabloya rağmen, eğitim sonunda erkeklerde gözle görülür bir değişim vardı. Dirençten farkındalığa geçiş süreci, sabırla yürütülen diyaloglarla mümkün oldu. Yüksekova gibi

küçük bir yerde bile bir erkek, ‘ben değişebilirim’ diyorsa, bu proje amacına ulaşmış demektir.

Arife Canan – Eğitmen

Şoförlerin bir kısmı önyargılı yaklaştı; ancak eğitim ilerledikçe içlerinden bazıları kendi davranışlarını sorgulamaya başladı. ‘Ben farkında olmadan şiddet mi uyguluyorum?’ diyen bir katılımcı, değişimin en güçlü göstergesiydi.

Behice Baysal – Eğitmen

Sahada en belirgin direnç, erkeklerin ‘şiddet’ kavramını sadece fiziksel olarak algılamasından kaynaklanıyordu. Ekonomik ve duygusal şiddet örneklerini duyduklarında şaşkınlık yaşadılar. Ama güven ilişkisi kurulduğunda o savunma duvarı yavaş yavaş kalktı.

Rojda Turgut – Eğitmen

Eğitimlerde erkeklerin birbirine bakışı bile değişti. Başta ‘erkeklik’ baskın bir konuyken, sonlara doğru bazı katılımcılar kendi hatalarını açıkça dile getirmeye başladı. ‘Kadınlara karşı biraz haksız davranıyoruz’ cümlesi, bu dönüşümün en net ifadesiydi.

6. Kullanılan Yöntemler ve Öğrenilen Dersler

- Diyalog temelli eğitim: Katılımcıların kendini ifade etmesi sağlandı. - Yerel dil kullanımı: Kürtçe diyaloglar güven duygusunu artırdı. - Empati uygulamaları:

Gerçek yaşam örnekleriyle düşünme becerisi geliştirildi.- Güven temelli yaklaşım: Yazılı formlar yerine samimi sohbetlerle başlandı.

7. Yerel Dinamikler ve Sosyo-Kültürel Gözlemler

Yüksekova'da kadınların ulaşım deneyimleri, toplumsal güven ilişkileriyle doğrudan bağlantılıdır. Kadınlar tanımadıkları taksicileri tercih etmiyor; bu durum, hem güvenlik hem de sosyal alışkanlıklar açısından önemli bir göstergedir. Toplumda halen güçlü olan 'mahremiyet' ve 'namus' kavramları, kadınların hareket alanını sınırlamaktadır. Bu nedenle erkeklerin farkındalık kazanması, kadınların kamusal hayatta daha özgür ve güvenli biçimde yer alabilmesinin temel koşuludur.

8. Projenin Etkisi

Proje sonucunda: 85 taksi şoförü doğrudan eğitim aldı, duraklarda afiş, sticker ve manifesto çalışmaları yürütüldü, erkekler şiddet karşısında ne yapabileceklerini öğrendi, yerel medyada konu görünürlük kazandı. Bu etkiler, küçük bir yerleşimde dahi toplumsal dönüşümün mümkün olduğunu gösterdi.

9. Sürdürülebilirlik ve Yaygınlaştırma Önerileri

- Şoförlere yönelik yıllık farkındalık eğitimleri düzenlenmeli.- Eğitim saatleri akşam saatlerine kaydırılmalı.- Şoförler Birliği sürece aktif olarak dahil edilmeli.- Taksilere kamera sistemi kurulmalı, kadın yolcularla anket yapılmalı.- Erkeklerle yönelik öfke kontrolü programları oluşturulmalı.

10. Gelecek Fazlar İçin Notlar

- Yerel din adamları, öğretmenler ve kanaat önderleri de sürece dahil edilmeli.- Erkek destek grupları oluş-

turularak süreç devam ettirilmeli.- Materyaller yerel dile çevrilmeli, eğitimler yaygınlaştırılmalı.

11. Kurumsal İş Birlikleri ve Destek Veren Kurumlar

Proje sürecinde Mor Salkım Kadın Derneği, deneyimi, metodolojik desteği ve koordinasyon gücüyle YÜKADER ekibine önemli katkı sağlamıştır. Ayrıca Yüksekova Şoförler ve Otomobilciler Odası, katılımcıların örgütlenmesinde ve eğitim sürecinin kolaylaştırılmasında aktif rol üstlenmiştir. Bu iki kurum arasındaki iş birliği, kadın örgütleri ile yerel meslek örgütlerinin toplumsal dönüşüm için birlikte çalışabileceğinin güçlü bir örneğini sunmuştur.

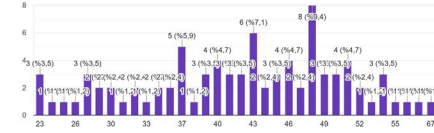
12. Genel Sonuç ve Değerlendirme

'Eşitlik İçin Şiddeti Frenliyoruz - 6. Faz' projesi, erkeklerin farkındalığı olmadan gerçek bir toplumsal değişimin mümkün olmadığını bir kez daha göstermiştir. Zorlu geçen süreçlere rağmen, sahada yaşanan bireysel dönüşümler, projenin başarısını kanıtlamaktadır. Kadın örgütlerinin dayanışması, erkeklerin sürece katılımı ve yerel aktörlerle kurulan iş birliği sayesinde Hakkâri'de kalıcı bir farkındalık zemini oluşturulmuştur.

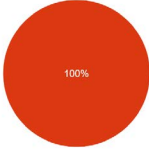
Hakkari İli Yüksekova Şoförlere Yönelik Anket Sonuçları

Hakkari ilinde taksi şoförlerine eğitim sonrası memnuniyet anketi uygulandı. Ankete 85 taksi şoförü katıldı. Katılımcıların %24,1 ortaokul, %40 lise mezunudur. %100 oranında bilgilerin faydalı olduğunu, bilgileri çevrelerindekilerle paylaşacaklarını ve iş hayatlarında kullanabileceklerini belirttiler.

1. Yaşınız
85 yanıt

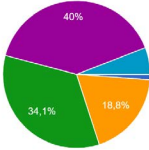

2. Cinsiyetiniz
85 yanıt

● Kadın
● Erkek

3. Eğitim Durumunuz
85 yanıt

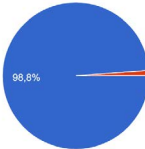
● Okur-Yazar Değil
● Sadece Okur-Yazar
● İlkokul
● Ortaokul
● Lise
● Üniversite
● Yüksek Lisans

4. Eğitimde Aktarılan Bilgiler Faydalıydı:
85 yanıt

● Evet
● Hayır

5. Eğitimde Verilen Bilgileri İş Hayatımda Kullanabilirim:
85 yanıt

● Evet
● Hayır

6. Öğrendiğim Bilgileri Çevremle Paylaşacağım:
85 yanıt

● Evet
● Hayır

9.2. MOR SALKIM KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ DENEYİMLERİNE DAİR DİYOR Kİ:

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği olarak Bursa Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası ile yürüttüğümüz ortak çalışma, bu yıl da Bursa ilinde dayanışma içinde sürdürüldü. Proje sürecinde eğitim ekibimizden Burcu Üzümcüler, Aybuke Çakırel, Saliha Türksöz Kaplan ve İclay Polat, dernek üyeleri Emel Helvacı, Melisa Özmert ve Nur Üzümcüler ile birlikte sahada aktif görev aldı. Şoförler Odası Başkanı ve yönetim ekibinin sürece katılımı, kurumlar arası dayanışmayı güçlendirdi ve çalışmanın yerel düzeyde görünürlüğü artırdı.

Bu dönem kapsamında Bursa genelinde üç taksi durağı ziyaret edilerek 41 taksi şoförüne ulaşıldı. Çalışmalar, duraklardaki güncel ihtiyaçlar ve saha deneyimleri üzerinden yürütüldü. Şiddetle mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgi paylaşımı, farkındalık ve dayanışma alanı oluşturuldu.

Üçevler, Demirci ve Alaaddinbey Taksi Durağı'nda gerçekleştirilen eğitimde, Durak Başkanı Murat Kızıldağ ve Şoförler Odası adına Berkay Aşgın da yer aldı. Şoförler, kadına yönelik şiddet vakalarına tanıklık ederken yaşadıkları deneyimleri ve bu süreçte maruz kaldıkları şiddet biçimlerini paylaştılar. Bazı şoförler, özellikle müdahale ettikleri durumlarda ikincil hatta doğrudan şiddete uğradıklarını; kolluğa ulaşmanın güçlüğü nedeniyle çoğu zaman yalnız bırakıldıklarını dile getirdiler.

Katılımcılar, kolluğun geç müdahalesi veya müdahale etmemesi nedeniyle kadınların yeniden şiddet döngüsüne sürüklendiğini; bu durumun hem kadınlar hem de şoförler açısından güvenlik ve koruma mekanizmalarında ciddi boşluklar yarattığını vurguladılar. Bazı vakalarda, şiddet uygulayan failerin taksi duraklarına gelerek şoförleri tehdit ettikleri veya baskı uyguladıkları da ifade edildi.

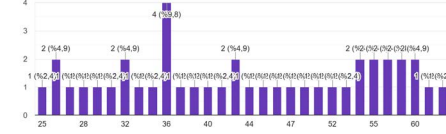
Bu deneyimler, taksi duraklarının ve şoförlerin şiddetle mücadelede yalnız bırakılmaması gerektiğini ve yerel iş birliklerinin kadınların güvenliğini güçlendirmek için önemli bir araç olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Projenin 7. fazında, belirlenen duraklarda eğitim ve dayanışma çalışmalarının devam etmesi planlanmaktadır.

Bursa İli Şoförlere Yönelik Anket Sonuçları

Bursa ilinde 41 taksi şoförlerine eğitim sonrası memnuniyet anketi uygulandı. Ankete 45 taksi şoförü katıldı. Katılımcıların %73 ilkököl, %14,6 ortaokul, %59,5 lise %17,1 üniversite mezunudur. %100 oranında bilgilerin faydalı olduğunu, bilgileri çevrelerindekiyle paylaşacaklarını ve iş hayatlarında kullanabileceklerini belirttiler.

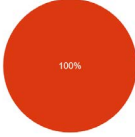
1. YAŞINIZ

41 yanıt

2. CİNSİYETİNİZ

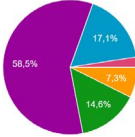
41 yanıt

● KADIN
● ERKEK

3. EĞİTİM DURUMUNUZ

41 yanıt

● OKUR YAZAR DEĞİL
● SADECE OKUR YAZAR
● İLKOKUL
● ORTAOKUL
● LİSE
● ÜNİVERSİTE
● YÜKSEK LİSANS

4. EĞİTİMDE AKTARILAN BİLGİLER FAYDALIYDI:

41 yanıt

● EVET
● HAYIR

ÖĞRENDİĞİM BİLGİLERİ ÇEVREMLE PAYLAŞACAĞIM:

41 yanıt

● EVET
● HAYIR

5. EĞİTİMDE VERİLEN BİLGİLERİ İŞ HAYATIMDA KULLANABİLİRİM:

41 yanıt

● EVET
● HAYIR

10.ŞİDDETİ FRENLİYORUZ YAYGINLAŞIYOR “SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK”

ŞİDDETİ FRENLİYORUZ PROJESİ - GENEL ÇIKTILAR VE YAYGINLAŞMA

Bursa'da başlayan “Şiddeti Frenliyoruz” Projesi, Türkiye genelinde genişleyerek, altı fazda önemli bir etki yaratmıştır. Proje, şiddetle mücadelede taksi şoförlerini bilinçlendirmeyi, kadına yönelik şiddete karşı farkındalık oluşturmayı ve destek mekanizmalarını tanıtmayı amaçlamaktadır.

Fazlara Göre Proje Çıktıları

1. Faz (Bursa):

-34 taksi durağı ve 509 taksi aracı.

-1.390 şoför, yüz yüze eğitimlerle projeye dahil edildi.

2. Faz (Edirne'den Van'a):

-31 taksi durağı ve 420 şoför.

-Eğitimler Edirne, Mersin, Van, Trabzon illerinde gerçekleştirildi.

3. Faz (Sınırları Çiziyoruz):

-63 taksi durağı ve 568 şoför.

-Çalışmalar Edirne, Mersin, Gaziantep, Bitlis, Iğdır, Mardin illerinde yapıldı.

4. Faz (Bodrum'dan Kars'a):

-59 taksi durağı ve 480 şoför.

-Eğitimler Diyarbakır, Hakkari, Elazığ, Kars, Bodrum, Yenişehir illerinde gerçekleştirildi.

5. Faz (Eşitlik için Şiddeti Frenliyoruz):

-36 taksi durağı ve 426 şoför.

-Proje Şırnak, Batman, Siirt, Bursa illerinde uygulandı.

6. Faz (Eşitlik için Şiddeti Frenliyoruz 2):

-11 taksi durağı ve 126 şoför.

-Proje Hakkari Yüksekova, Bursa illerinde uygulandı.

Projenin altı fazı sonucunda:

-234 taksi durağı ve 3.410 şoföre ulaşıldı.

-Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık artırıldı.

FAZ	DURAK	ŞOFÖR	İLLER	NOT
I	34	1.390	Bursa; Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım, Mudanya	İlk model
II	31	420	Edirne, Mersin, Van, Trabzon	Yerel genişleme
III	63	568	Edirne, Mersin, Gaziantep, Bitlis, Iğdır, Mardin	Sınır illerinde işbirliği
IV	59	480	Bodrum, Diyarbakır, Hakkari, Elazığ, Kars, Bursa Yenişehir	Bölgesel çeşitlilik
V	36	426	Batman, Siirt, Şırnak, Bursa Osmangazi	Eşitlik vurgusu
VI	11	126	Hakkari/Yüksekova, Bursa Nilüfer	Sürdürülebilirlik örneği
TOPLAM	234	3.410	23 İL	Kadın-erkek ortak farkındalık modeli

11. SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

"Şiddeti Frenliyoruz" Projesi, Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin 2020 yılında Bursa'da başlattığı ve 2025 yılı itibarıyla Türkiye genelinde 23 ilde uygulanmış kapsamlı bir toplumsal cinsiyet eşitliği ve farkındalık programıdır.

Altı faz boyunca yürütülen bu proje, kadına yönelik şiddetle mücadelede erkeklerin sorumluluk almasını, kadınların destek mekanizmalarına erişimini kolaylaştırmayı ve toplumsal dönüşümü tabandan güçlendirmeyi hedeflemiştir.

1. Projenin Genel Etkisi

- 234 taksi durağı ve 3.410 taksi şoförüne doğrudan ulaşılmış,
- 253 ilde yerel kadın örgütleri ve şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odaları arasında kalıcı işbirlikleri kurulmuştur.
- Araçlarda yer alan 5 dilde (Türkçe, Arapça, Kürtçe, İngilizce, Bulgarca) hazırlanan materyaller, 7/24 Şiddet Hattı'nın görünürlüğünü artırmıştır.
- Eğitilere katılan erkeklerin büyük çoğunluğu, kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık kazandığını ve öğrendiklerini çevreleriyle paylaşacağını ifade etmiştir.
- Kadın örgütleri, projeyi kendi illerinde sürdürerek yerel feminist dayanışma ağlarını güçlendirmiştir.

2. Sürdürülebilirlik ve Yaygınlaşma

Proje, her fazda yeni iller ve yeni ortaklarla genişlemiş, "yerel eşitlik modeli"nden ulusal bir dayanışma ağına dönüşmüştür.

6. Faz ile birlikte, Yüksekova Kadın Derneği ve Bursa Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin ortak yürüttüğü çalışmalar sayesinde, yerelde eğitici kadrolar yetiştirilmiş, "Eğitici Eğitimi Programı" kalıcı bir kapasite geliştirme modeli haline gelmiştir.

"Şiddeti Frenliyoruz" markası, artık sadece bir proje değil; kadınların, erkeklerin ve toplumun her kesiminin ortak dönüşüm hikayesidir.

3. Öğrenilenler ve Öneriler

- Erkeklerle yürütülen çalışmalarda yerel dil ve kültürel duyarlılık farkındalığı artırmaktadır.
- Eğitimlerde empati temelli yöntemler ve saha örnekleri dönüşüm etkisini güçlendirmiştir.
- Gelecek fazlarda minibüs, dolmuş ve toplu taşıma şoförlerinin dâhil edilmesi önerilmektedir.
- Yerel yönetimler, barolar ve sivil toplum örgütleriyle yeni protokoller yapılarak şehir temelli sürdürülebilir modeller oluşturulabilir.

4. Feminist Bellek ve Toplumsal Katkı

Bu kitap, Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin sahada ürettiği feminist bilginin yazılı bir belgesidir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede erkekleri özne haline getiren, yerel dayanışmayı ulusal bir modele dönüştüren bu çalışma, Türkiye'de feminist örgütlenme tarihine önemli bir katkı sunmaktadır.

Şiddetsiz Yaşam için Feminist Dönüşüm Modeli

Giriş

“Şiddeti Frenliyoruz” projesi, Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından 2020 yılında Bursa’da başlatılan ve 2025 yılı itibarıyla Türkiye genelinde 25 ilde uygulanan kapsamlı bir toplumsal cinsiyet eşitliği modelidir.

Altı faz boyunca süren bu çalışma, kadına yönelik şiddetle mücadelede erkeklerin sorumluluk almasını, kadınların destek mekanizmalarına erişimini kolaylaştırmayı ve yerel dayanışma ağlarını ulusal bir harekete dönüştürmeyi hedeflemiştir.

Bu proje, yalnızca bir farkındalık çalışması değil, şiddetsiz yaşamın mümkün olduğuna dair feminist bir dönüşüm modeli olarak ortaya çıkmıştır.

Feminist Dönüşümün Temelleri

“Şiddeti Frenliyoruz” modeli; kadınların güçlenmesini, erkeklerin dönüşümünü ve toplumun her kesiminde eşitlik bilincinin yerleşmesini temel alan üç ayaklı bir yapıya dayanır:

- 1.Kadınların Güçlenmesi: Kadınların şiddet mekanizmalarına erişimini kolaylaştıran, bilgiye dayalı destek ağı.
- 2.Erkeklerle Farkındalık: Erkeklerin şiddetin tarafı değil, çözümün parçası olmasını sağlayan bilinçlendirme çalışmaları.
- 3.Toplumsal Dayanışma: Yerel kurumlar, meslek odaları ve kadın örgütleri arasında oluşturulan eşitlik temelli işbirliği modeli.

Bu yapı, Türkiye’de erkeklerle toplumsal cinsiyet farkındalığı çalışmasını sistematik biçimde uygulayan

ilk sivil toplum pratiği olma özelliği taşımaktadır.

Ulaşılan Etki ve Kapsam

Altı faz boyunca:

- 223 taksi durağı ve 3.369 şoföre doğrudan ulaşılmış,
- 25 farklı ilde yerel kadın örgütleriyle ve Şoförler ve Otomobilciler Odalarıyla işbirliği yapılmış,
- Araçlarda beş dilde bilgilendirici materyaller (Türkçe, Arapça, Kürtçe, İngilizce, Bulgarca) yaygınlaştırılmış,
- Kadınların 7/24 Şiddet Hattı ve danışma merkezlerine erişimi kolaylaştırılmıştır.

Proje süresince alınan geri bildirimler, erkeklerin cinsiyet temelli şiddet konusunda farkındalıklarının arttığını, kadın örgütlerinin ise yerel düzeyde güçlendiğini göstermektedir.

Eğitici Eğitimi ve Kapasite Geliştirme

Projenin 6. Fazı ile birlikte “Eğitici Eğitimi Programı” kalıcı hale getirilmiştir.

Bursa ve Hakkari-Yüksekova’da yürütülen bu programda 11 eğitmen ile toplamda 110 eğitmen yetişmiş, yeni illerde eğitimlerin yerel uzmanlar tarafından sürdürülmesi için zemin hazırlanmıştır.

Bu adım, “Şiddeti Frenliyoruz” modelini sürdürülebilir bir kapasite geliştirme programına dönüştürmüştür.

Sürdürülebilirlik Planı

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği,
2026 yılı itibarıyla:

- “Şiddeti Frenliyoruz Yerel Ağları” modelini kurumsallaştırmayı,
- İllerdeki kadın örgütleriyle yıllık değerlendirme toplantıları yapmayı,
- Eğitim modüllerini dijital platformlar üzerinden paylaşılarak erişimi genişletmeyi,
- Toplu taşıma şoförleri, belediye personeli ve genç erkeklerle farkındalık çalışmalarını yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

Bu plan, projenin yalnızca bir kampanya olarak kal-
mamasını; şiddetsiz yaşam kültürünün yerelde kök-
leşmesini amaçlamaktadır.

Feminist Yayıncılık ve Bilgi Üretimi

“Şiddeti Frenliyoruz” Final Kitabı, Türkiye’de feminist
sivil toplum belleği açısından önemli bir kaynak işlevi
görmektedir.

Erkeklerle feminist farkındalık eğitimi yürüten ilk
saha uygulamalarından biri olması nedeniyle, bu ça-
lışma aynı zamanda feminist metodolojiye kuramsal
katkı sunmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede deneyim, bilgi
ve yöntemin bir arada aktarıldığı bu yayın, hem sivil
toplum hem akademi için örnek bir referans model
niteliğindedir.

Teşekkür

Bu dönüşüm sürecine katkı sunan tüm kadın örgüt-
lerine, yerel yönetimlere, taksi şoförlerine, Şoförler
ve Otomobilciler Esnaf Odalarına, proje boyunca da-
yanışmasını sürdüren Heinrich Böll Stiftung Türkiye
Temsilciliği’ne, saha eğitmenlerine ve Mor Salkım
Kadın Dayanışma Derneği gönüllülerine teşekkür
ederiz.

Sonuç

“Şiddetsiz Yaşam için Feminist Dönüşüm Modeli”

Bursa’da başlayan bir fikrin, Edirne’den Van’a, Bod-
rum’dan Yüksekova’ya uzanan bir dayanışma zinci-
rine dönüşümüdür.

Her fazında yeni ortaklıklar, yeni şehirler ve yeni
bilinç alanları yaratılmış; kadınların güvenliği ve
erkeklerin dönüşümü ortak bir mücadele hattında
buluşmuştur.

Bu kitap, yalnızca geçmişin bir belgesi değil, şiddet-
siz bir geleceğe inanan herkes için bir çağrıdır.

Birlikte, dayanışmayla, adil ve eşit bir toplum için
“Şiddeti Frenliyoruz.”

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği – 2025

Mor Sakım
Kadın Dayanışma Derneği
7/24 Şiddet Hattı
0531 033 88 44

 [morsalkimkadin](https://www.instagram.com/morsalkimkadin) [morsalkimdernegi](https://www.facebook.com/morsalkimdernegi) [MorMorsalkim](https://twitter.com/MorMorsalkim)
 morsalkimdernegi@hotmail.com www.morsalkim.org.tr

YÜKADER
Yüksekova Kadın Derneği
7/24 Destek Hattı
0536 072 60 76

 [yukader_30](https://www.instagram.com/yukader_30) info@yukader.org www.yukader.org

KAMER Vakfı
7/24 Şiddet Hattı
0530 664 44 10

 www.kamer.org.tr d.kamervakfi@gmail.com [KamerVakfi](https://twitter.com/KamerVakfi) [KAMER-VAKFI](https://www.facebook.com/KAMER-VAKFI)
 [kamervakfigaziantep](https://www.instagram.com/kamervakfigaziantep) [kamervakfikiziltepe1](https://www.instagram.com/kamervakfikiziltepe1) [kamervakfiibtis](https://www.instagram.com/kamervakfiibtis) [kamervakfi_batman](https://www.instagram.com/kamervakfi_batman)
 [kamervakfidiyarbakir](https://www.instagram.com/kamervakfidiyarbakir) [kamervakfihakkar](https://www.instagram.com/kamervakfihakkar) [kamervakfielazig](https://www.instagram.com/kamervakfielazig) [kamervakfi_sirnak](https://www.instagram.com/kamervakfi_sirnak)
 [kamervakfimardin](https://www.instagram.com/kamervakfimardin) [kamervakfigidir](https://www.instagram.com/kamervakfigidir) [kamervakfikars](https://www.instagram.com/kamervakfikars) [kamervakfi_siirt](https://www.instagram.com/kamervakfi_siirt)

EKAMEDER
Şiddet Hattı
0552 591 0 183
 [ekameder](https://www.instagram.com/ekameder)

Star Kadın Derneği
Şiddet Hattı
0432 216 66 61
 [Star_kadn](https://www.instagram.com/Star_kadn)

Mimoza Kadın Derneği
Şiddet Hattı
0324 237 37 36
0552 753 70 33
 [Mimozakadin](https://www.instagram.com/Mimozakadin) [mimozakadin](https://twitter.com/mimozakadin)

Trabzon Kadın Yaşam
Merkezi Derneği
 [yas.kadmer](https://www.instagram.com/yas.kadmer)

Türk Anneler Derneği
Trabzon Şubesi
 [TrabzonTurkAnnelerDerneği](https://www.facebook.com/TrabzonTurkAnnelerDerneği)

29 Ekim Kadınları Derneği
Yenişehir Şubesi
 [29ekimkadinlari](https://www.instagram.com/29ekimkadinlari) [29ekimkadinlari](https://twitter.com/29ekimkadinlari)
 [Bursa-Yenişehir 29 Ekim Kadınları Derneği](https://www.facebook.com/Bursa-Yenişehir-29-Ekim-Kadınları-Derneği)

Bodrum Kadın Dayanışma Derneği
 [bodrumkadin dayanisma](https://www.instagram.com/bodrumkadin dayanisma)
 [BodrumKadin](https://twitter.com/BodrumKadin) [BodrumKadin](https://www.facebook.com/BodrumKadin)